

SLOVENSKI NAROD.

Plača vsak dan zvečer izvezmi nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafljovih ulicah št. 5. — Upravnštvu naj se blagovojno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 85.

Justifikacija sodnega svetnika Tomaža Einspielerja.

(Iz krogov slovenskih sodnikov).

I.

Poročali ste že, da je bil svetnik Einspieler s novim letom kar čez noč na neki skrivnostni način odlovljen kot predstojnik okrajnemu sodišču ter poklican k deželnemu sodišču.

Vse to postopanje proti temu uradniku se je vršilo na tak način, da se moramo z njim obširneje baviti, kajti v vsem tem postopanju leži nekaj sistem, katerega hoče sedaj uporabljati sodna uprava na pram sodnim uradnikom.

Če se bomo pa, kar se ne da izključiti, v tem članku bavili tudi z osebo Einspielerjevo, naj nam to oprosti, kajti oseba se ne da vselej ločiti od stvari. Že naprej pa povejmo, da nam ni za osebo Einspielerjevo, nam je za sistem, katerega hočejo upeljati in s katerim hočejo obglaviti sodnike, ki niso ničesar drugega zakrivali, kakor da se zavedajo svoje slovenske narodnosti.

Da je bil svetnik Einspieler odstranjen od vodstva okrajnemu sodišču, to dejstvo ne bi imelo samo ob sebi nobenega pomena.

Predsednik deželnemu sodišču je po § 25. sodnega pravilnika opravičen, prideliti sodnike okrajnemu sodišču in jih odpoklicati zopet k deželnemu sodišču, kadar hoče. Tudi mu ni treba za tako naredbo navesti nikakih razlogov, ali mu biti za to odgovornim.

V tem obziru bi se nad odpoklicanjem ne mogli spodtikati, če bi ne imelo političnega ozadja.

Javna tajnost je, da je bil svetnik Einspieler odpoklican »iz službenih ozirov«, kar se pravi po domače za kazni, naj si bode vsled nezmožnosti ali v svrhu discipliniranja.

Odstranitev Einspielerjevo se je objavila zadnje dni meseca decembra, tedaj tik pred novim letom in se izvršila skrivnostno, tajno, kar čez noč.

Zato pa je bilo vsem prizadetim in širši javnosti prava zagonetka.

Svetnik Einspieler je bil domalega celih deset let predstojnik okrajnemu sodišču tu, preje pa, če se ne motimo, osem let predstojnik okrajnemu sodišču v Novem mestu. S svojo neumorno delavnostjo in z železno energijo, ki je pri vodstvu takega obširnega urada conditio sine qua non,

v zvezi z njemu pridelenim osebjem spravil je ljubljansko okrajno sodišče na tako stopnjo, da je bilo priznano vzor vsem drugim, osobito v izvenspornih zadevah.

Eksceleuca Gertscher je kot predsednik dalmatinskega nadsodišča zaprosil to sodišče za razne akte, da jih je potem uporabil za vzorec svojim sodiščem, kot predsednik tržaškega nadsodišča pa je poslal štiri svoje sodnike, razen k drugim sodiščem tudi še k ljubljanskemu okrajnemu sodišču, da se priučijo poslovanju v izvenspornih in pupilarnih zadevah.

Predsednik Levičnik je bil še pred nedavnim časom poln hvale o delovanju svetnika Einspielerja ter je pri svojih vizitacijah podrejenih okrajnih sodišč vedno poudarjal, da naj se razni sodni funkcionarji prouče prilikoma pri okrajnem sodišču ljubljanskem.

Za svoje delovanje je bil leta 1905. svetnik Einspieler odlikovan z viteškim križcem Fran Josipovega reda. Ko je, če se ne motimo, leta 1906. inspiciral nadsodni predsednik Pittreich tukajšnje deželno in okrajno sodišče, je v navzočnosti vsega osebja sodnega dvora in okrajnega sodišča posebno poudarjal izvršno in neumorno delovanje Einspielerjevo, katero je znano pri višjih instancah in dalo povod njegovemu odlikovanju.

Koncem leta 1907. in začetkom 1908. so pričeli po prizadevanju dr. Egerja in ljubljanske kazinske klike svetnika Einspielerja preganjati zaradi slovenskega uradovanja in so ga spravili celo v disciplinarno preiskavo. Ko so ustavili disciplinarno preiskavo, poudarjali so znova njegovo delovanje in skrb za sodišče.

Sedanjí sodni inspektor Elsnar opozarja pri raznih vizitacijah sodišč zunaj kranjske na posebno hitro in dobro delo ljubljanskega okrajnega sodišča, osobito v izvenspornih zadevah.

Pa tudi od strani strank slovenskih kakor nemških se ni slišalo nikdar nobene pritožbe, pač pa so vse hvalile točno, hitro in preudarno delo okrajnega sodišča.

Potemtakem o nezmožnostih sodnega svetnika Einspielerja za vodstvo okrajnega sodišča ne more biti govora in zato gotovo ni bil amoviran.

V tem se torej ne morejo najti »službeni oziri« odstranjenja.

Ugibalo se je torej po časnikih in javnih ter privatnih lokalih, kaj je povod temu nenadnemu odstopu.

Rešil pa je to zagonetko »Grazer Tagblatt«. V svoji prilogi »Deutsche Stimmen« k številki 1 iz leta 1909. obelodanil je ta list govor profesionalnega politika in političnega akterja dr. Egerja, katerega je govoril dne 27. decembra l. l. povodom zborovanja nemškega »Volksrata« za Kranjsko.

Govoril je med drugim doslovno sledeče:

»Schwierig gestalteten sich die Verhältnisse bei den Gerichtsbehörden, bei denen immer Versuche gemacht werden, das Deutsche zurückzudrängen. Namentlich musste eingeschritten werden als der Vorsteher des Bezirksgerichtes Laibach soweit ging, innerhalb seines Wirkungskreises in besonderen Erlässen die slovenische innere Amtssprache einzuführen. Von den Oberbehörden wurde zwar Abhilfe geschaffen, doch annähernd nicht in genügender Weise, d. z. B. seitens der Grundbuchskanzlei auch mit deutschen Parteien slos. Protokolle aufgenommen werden, so dass eine Abstellung derartiger Verhältnisse gegen Gesetze und Verordnungen unbedingt verlangt werden muss.«

Sedaj vemo vse. Nemški »Volksrat«, na čelu mu dr. Eger, zahteval je odstranitev Tomaža Einspielerja od okrajnega sodišča! To so torej »službeni oziri«, iz katerih je nemški »Volksrat« justificiral svetnika Tomaža Einspielerja. Nemški »Volksrat« je zahteval — in predsednik Vojteh Levičnik, nekdanji zagovornik slovenskih pravic v Pražakovem ministrstvu — je slišal in vrgel na nemški žrtvenik svetnika Einspielerja, ne glede na to, ali je to na korist uradnim interesom ali ne! Izjava dr. Egerja pa kaže, da je pravcati predsednik deželnemu sodišču dr. Eger — ne pa Vojteh Levičnik!

In zoper to moramo z vso odločnostjo protestirati! Nemci, ki predstavljajo neznamno manjšino v deželi, o kateri se nam ne zdi niti vredno govoriti, so sedaj faktični vodje v deželi — in celo pri deželnem sodišču!

To postopanje pa je najhujši atentat na po državnih zakonih zanjamo neodvisnost sodnikov!

S to odstranitvijo hoteli so še nekaj drugega doseči, statuirati so hoteli eksempel slovenskim sodnikom, in jim namigniti, kaj jih čaka, ako ne bodo hoteli utesniti slovenskega uradovanja in se brezpogojno podvreči komandi dr. Egerja.

Po vseh modernih pravilih se mora vsaka justifikacija hitro vršiti!

Predsednik Levičnik jo je pa hotel in jo je faktično oženil svetniku Einspielerju še na poseben nehumanen način.

Da bi bila kazen še občutnejša, odločil je njega, starejšega sodnika za votanta pri kazenskem senatu, pri katerem predseduje od njega mlajši svetnik, dodelil mu je, kakor je iz razdelitvenega izkaza razvidno — druge male posle, katere more opraviti vsak na novo vstopivši praktikant — dočim so najmlajši svetniki, če ne senatni predsedniki, vsaj njih namestniki, določeni za prisodnike pri agrarnem oddelku deželne vlade, pri dohodarstvenem okrajnem sodišču itd.

Tako se je justificiral in ponižal sodni funkcionar, ki je dolgo vrsto let načeloval največjemu okrajnemu sodišču v graškem nadsodnem okolišju! Einspieler je tedaj nekrvava žrtev — ne 20. septembra — pač pa žrtev nekdanjega zagovornika slovenskih pravic, predsednika Levičnika nemškemu »Volksratu«.

Nam pri vsem tem ni za osebo svetnika Tomaža Einspielerja, nam je za princip, za naše narodne pravice in za neodvisnost sodnikov.

V vsem tem postopanju tiči neki sistem, katerega hočejo sedaj upeljati.

Zoper ta sistem, povemo vam gospod predsednik Levičnik na polna usta, — se bomo pa borili z vso odločnostjo in z vsemi dopuščenimi sredstvi in ne pustimo v nobenem oziru utesniti slovensko uradovanje.

Kako se hoče to utesniti in o postopanju nemškega »Volksrata« pa bomo govorili še v drugem članku.

Kako je v Srbiji?

III.

Eden najznamenitejših srbskih politikov in državnikov je brez dvoma bivši ministrski predsednik in vodja starodakalne stranke Nikola Pašić.

Kdor čita »Neue Freie Presse«, ve, da je Pašić tisti srbski politik, ki ga ljudje, ki stoje za tem listom, najbolj sovražijo in radi tega tudi najljubeje napadajo. Na glas je torej kot zakleti sovražnik Avstrije, ki se mu pripisuje vsaka akcija, katarkoli vznikne v Srbiji proti avstro-ogrski monarhiji.

Kadarkoli pride v Srbiji na vladu Nikola Pašić, zašumi vse naš nemški časnikarski gozd in legenda o starem srbskem lisjaku se ponavlja v najrazličnejših varijacijah po vseh

naših nemških listih od stare tetke v Fichtejevih ulicah na Dunaju pa doli do zakotne »Deutsche Wacht« v Celju.

Toda politik in državnik Pašić ima tudi doma obilo protivnikov. Da-li so njegovi domači protivniki na pravi poti ali ne, nimam pravice razsojati, če bi tudi imel natančen upogled v notranje srbske razmere, zakaj za vsakega poštenega Slovana velja načelo, da se ni smeti mešati v notranje politične odnose istokrvnega slovanskega naroda, ako to naravnost ne veleva potreba, interes celokupnega slovanstva.

Stara nemška prislovica pravi: »Viel Feind, viel Ehr!« in dejstvo je, da imajo krepke osebnosti in silne individualnosti vselej tudi največ protivnikov.

Bodi že kakorkoli, naj bodo na pravi poti tisti, ki so ga krstili z imenom srbskega Bismarcka, ali oni, ki ga nazivajo »starega lisjaka«, to je gotovo, da je oseba Pašićeva za vsakega tučja, ki pride v Belgrad, predmet posebnega zanimanja.

Ko sem prišel v Belgrad, sem trdno sklenil, da storim vse, da dobim priliko se razgovarjati s tem srbskim politikom.

Sreča mi je bila mila. Seznanil sem se z ravnateljem »Slovenske banke« g. T., ki je pred leti s svojo gospo soprogo — Rusinjo — bil v Ljubljani in ki je dober prijatelj g. Pašića. Po ljubeznivem posredovanju tega gospoda me je Pašić sprejel v nedeljo 27. decembra na svojem privatnem stanovanju, v svoji pisarni.

Predstavljaj sem si Pašića drugačnega: starčja, sklučenega pod pezo let, ki ga oživlja še edino krepak in jak duh ter jeklena volja. Pred mano pa je stal prileten sicer, a vendar še čil mož, pol mladeniške elastičnosti.

Njegovo nekoliko upalo lice obdaja dolga, malodane siva brada a la Janko Kersnik, njegove male oči se iskre v čudovitem sijaju.

Ko me je prijavil strežaj in sem vstopil, se je mladeniško živahno okrenil. Za hip so počivale njegove oči na meni, motreč me, na ustnah mu je zaigral vljuden nasmeh in prijateljski mi je ponudil roko rekoč: »Da ste mi zdravi, vi prihajate torej iz bratske Slovenije!«

Velik mi je sesti na divan, sam pa se je vsedel na stol, ki si ga je prinesel od svoje pisalne mize.

In pričel se je neprisljen razgovor, kakor med dvema starima znancema.

»Vaša eksceleuca,« sem pričel, »pravkar sem čital v dunajskih li-

Ivan Cankar jeva zgodba iz Sentflorjanske doline »Pravična kazen božja« nosi vse vrline pisateljeve, in njegova »Ulica umirajočih« je slika, polna globoke tragike in je še med Cankarjevimi spisi izvanredna po svoji mračni ubranosti.

Izmed mlajših in najmlajših pisateljev in njihovih spisov naj omenim Zofke Kvedrove »Dogodek s potovanjem«, jako nežno in pristréno črtico, dalje povesti Milana Pugelja »Matija in njegova ljubezen«, »Med gorami« in »Pogled v bodočnost«, odlične po temperamentnem, živem pripovedovanju in originalnih kmečkih tipih.

Dr. Ivo Šorli je imel letos dva krajša beletristična spisa »Nevesta in »Iz dolgega časa«; zlasti drugi je zelo karakterističen za Šorlijevo umetnost, ki temelji v psihološko ostrem in minucioznem razkranjanju značajev. — Jako dobro se čita »Plameneče srce« spis Janka K. S., ki je zelo efektno in na mestih celo dramatično slikovit. No, in — že mi zmanjkuje hvale — dober na svoj način je spis I. Lahov »Signora Bianca«, in prav tako so najmlajši pisatelji, kakor V. Kuret, vredni uvaževanja, zakaj ne vse še, kako globok in čist je studene njihovih umetnosti.

(Konec prihodnjic.)

LISTEK.

Ljubljanski Zvon l. 1908.

Ako je literatura cvet na steblih narodne prosvete, ako je izraz najvišje zmožnosti v človeškem bistvu, potem je dandanes gotovo »Ljubljanski Zvon« merilo, s katerim se meri duševna potencia slovenskega naroda. Kdor bo hotel kdaj zasledovati idejni razvoj, obzorje in duševno moč in bogastvo naše začetkom dvajsetega stoletja, bo moral vzeti »Ljubljanski Zvon« v roke, in iz njega bo posnel najlaže in najtemeljiteje vse ono, kar nas je dvigalo.

Uprav lanski, osemindvajseti letnik »Ljubljanskega Zvona« nam kaže zopet velik napredek. Še predlani je neki kritik v oceni menda Cankarjevega Aleša delal svoje šale na račun mlajših pisarjev »cankarčev«, češ, da dero za njim brez ozira na desno in levo, čez drn in strn, in letos opazimo v »Ljubljanskem Zvonu« komaj še senco Cankarjevega vpliva, seveda, ako rabe nekaterih priljubljenih Cankarjevih besed ne smatramo že za cankarjanizem. To je gotovo dokaz, da so se pojavile v našem slovstvu nove individualitete, ali da se vsaj pojavljajo, da se čistijo in iščejo. A poleg najmlajših je ostan-

lo zvestih »Ljubljanskemu Zvonu« tudi še nekaj sotrdnikov iz prvega leta njegovega obstanka.

To je najprej dr. Ivan Tavčar, ki je v lanskem letniku dokončal svoj zgodovinski, na široko zamišljeni roman »Izza kongresa«, ki obdeluje eno najznamenitejših epoh ljubljanskega mesta, ko se je vršil v njenem ozidju zgodovinsko važni kongres, in do se mudile pri nas tri kronane glave poleg najslavnejših diplomatov tiste dobe. Roman »Izza kongresa« je izhajal v štirih letnikih »Ljubljanskega Zvona«, in vsled zanimivosti snovi, ki jo obdeluje, in vsled visoke umetniške vrednosti ga bo pač treba ponatisniti v posebno knjigo. Posamezni odstavki tega romana dosežajo po svoji resničnosti in sarkazmu najboljše povesti istega pisatelja, ko je bila njegova ustvarjalna sila v polni moči in je njegova samorasla, bohotna fantazija držala v svojem čarobnem objemu slovenskega čitatelja. Dr. Ivan Tavčar je danes najodličnejši sotrdnik »Ljubljanskega Zvona«, in ni zvonil samo, ko so ga prelili leta 1881., temveč je stal že med zvonarji leta 1876., ko se je glasil še Stritarjev »Dunajski Zvon«. Od njegovega Ivana Slavija pa do tega poslednjega romana sega doba dvaintridesetih let, in v resnici čudovita je njegova pisateljska elastičnost in še

znirom bogato vrole smeje fantazije, razkošnih slik, originalnih in bujnih misli. Zato čakamo nadaljevanja, s tem romanom še ne sme biti zaključeno pisateljsko delovanje novelist dr. Tavčarja.

Jako dobrega pisatelja, katerega vrline pa mnogo premalo poznamo in cenimo, imamo v Podlimbarskem. Za psevdonimom se skriva upokojeni svetnik Fran Maselj. Za lanski »Zvon« je napisal prezanjativno filozofsko - potopisno - beletristični spis »Iz starih zapis-kov«, kjer obnavlja spomine na svoje službovanje v Bosni pred petindvajsetimi leti. Zategadelj ima ta spis letos, o priliki aneksije tudi svojo aktualno vrednost, ker opisuje v njem pisatelj razmerje podjarmljenega slovanskega ljudstva do svojega novega gospodarja. In ta vrednost je toliko večja, ker opisuje pisatelj lastne doživljaje, kar je videl in slišal na svoje oči in ušesa. Lep je ta spis, ker ga je pisalo pero skušenega, za blaginjo bosanskega ljudstva vnetega moža, in ga narekovalo zlato, slovansko srce.

Poudarim naj še, da piše Podlimbarski bogat, jednat, zvenec jezik, ki ne zaostaja nič za Trdinovim, plastika njegovih opisov je nenavadna in karakteristika oseb ga kaže mojstra. Na mestu bi bilo, da se ozre naša kritika bolj natanko na tiho de-

lovanje našega skromnega pisatelja, ki ima po »Zvonu« v starejših letnikih raztresenih že precej krajših slik in tudi daljšo »Potresno povest«. Že pred mnogimi leti je vzbudil mojo pozornost najprej v gimnazijski »Čitanki« z »Opiljenim četrtakom«, njegov »Krokavljav Peter« mi do danes ni šel iz glave, in njegov spis »Plaznik in kirazir Martin« (morda je naslov malo drugačen) v »Zvonu« leta 1888. sem smatral za vzor, kako naj bi pisal in risal slovenski pisatelj, da bi dobili svojo individualno slovensko povest ali roman, kakor ga imajo n. pr. Rusi. Tako je vplivala name, a tedaj še pisanja nevaženega dečka, Podlimbarskega umetnost.

Za letošnji 29. letnik »Zvonu« je napisal ta pisatelj za vse leto »Povest Ivana Polajca«.

Eden prvi sodelavcev »Ljubljanskega Zvona« in velemarljiv pisatelj je sedanji njegov urednik dr. Zbasičnik, ki je napisal pod psevdonimom Fr. Strnad za lanski letnik pretresljivo povest »Sodoma«, v kateri podaja strašno tragiko rodbinskega življenja in nizko propalost zakonskega moža. Na prvi hip se zdi dogodek skoro neverjeten, a je pisan s toliko resničnostjo, da mora izginiti vsak dvom, tudi ako nam ni znano, da je imel pisatelj za podlago svoji povesti istinit dogodek.

stih, da se je vaša misija v Petrogradu končala s popolnim neuspehom. Da-li bi vas smel vprašati, ako informacije teh listov odgovarjajo resnici?»

Na Pašičevem licu se je pojavil sarkastičen smeh, z roko pa si je mirno pogladil dolgo brado. »Da, da,« je vzkliznil, »to bi si ti listi pač želeli. Toda lahko vam zatrdim, da je baš nasprotno resnica: moja misija v Petrogradu in v Rusiji je bila povsem uspešna. Kar sem nameraval, to sem tudi dosegel. O stvarih, ki ne spadajo v javnost, ne govorim, opozarjam vas pa na enodušno mišljenje z ozirom na našo stvar ruske javnosti, ruskega časopisja in predvsem gosudarstvene dume. To pač jasno kaže na to, da misija srbskih predstavitev v Rusiji ni bila brezuspešna. Sicer pa bo to najbolj pokazala bodočnost.«

Nato je nanesel pogovor na takozvano »velikoserbsko propagando«. Kakor sekcijski načelnik dr. Spalajković, tako je tudi Pašić z vso odločnostjo zanikal, da bi bila srbska vlada, ko je bil on ministrski predsednik, zasnovala na teritoriju Avstro-Ogrske kakšno akcijo, katere cilj bi bilo uresničenje »velikoserbskih idealov«. »Kolikokrat se mi je očitalo,« je rekel med drugim Pašić, »da sem bil v zvezi s hrvaškimi poslanci Supilom, urednikom »Novega Lista« na Reki. Res sem bil opetovan v Opatiji kraj Reke, a niti enkrat nisem prišel v dotiko z imenovanim gospodom, ki ga sicer visoko čislam, a ga doslej niti ne poznam. Sicer pa verjete mi to: takozvana »velikoserbska propaganda« ni ničesar drugega kakor prosta bajka, izmišljena v to, da služi gotovim svrham. Prosim vas, ako bi »velikoserbska propaganda« dejansko obstojala, bi bila pač drugačna. Verjemite mi, ako bi mi res zasledovali cilje, ki se nam podtikajo, potem bi nam bilo lahko revoltirati srbski narod vseh pokrajin, saj kri ni voda, toda ne na tako smešen način, kakor nam hočejo sedaj podtakniti naši sovražniki.«

»Vaša ekselencija, koliko resnice je na vesteh, ki jih priobčujajo zlasti dunajski listi o prestolonasledniku Gjorgju, in o sporih med kraljem in prestolonaslednikom? Baš te dni sem čital v »Grazers Tagblattu«, da je prišlo do spora med kraljem in princem Arzenom in da se je radi tega princu Arzenu odtegnila letna apanaža?«

Pašić je vse te vesti kategorično demantiral naglašajoč, da so vse od kraja do konca izmišljene s prozornim namenom, Srbijo in kraljevski dom oblatiti in ponižati. Posebno je poudarjal, da vlada med kraljem in prestolonaslednikom najlepše soglasje in da je bil kraljevič vsikdar dober in poslušen sin svojega očeta. Vesti iz dvora v raznih Srbiji sovražnih listih so naravnost izmišljene, to ve vsakdo, ki živi v Beogradu, zato jim tudi nihče ne pripisuje nobene pomena in tudi vladni krogi ne smatrajo več za potrebno vsako teh zlaganih vesti demantirati. Pa veste, zakaj je naš kraljevski dom neprestano predmet najhujših napadov avstrijskega časopisja? Odgovor na to vprašanje je lahek. Zato ker je naša dinastija domača, narodna, a ne nemška.«

Razgovarjala sva se na to še o odnošajih med Srbijo in Turčijo in o notranjem političnem položaju.

Kakor minister dr. Milovanović, mi je tudi Pašić zatrjeval, da je razmerje med Srbijo in Turčijo navzlic nasprotnim poročilom raznih listov,

tako prijateljsko in intimno, kakor si ga je sploh mogoče želeli.

Glede vprašanja o sestavi novega kabineta je Pašić naglašal, da se vsekakor v doglednem času pojavi potreba, da se sestavi koalicijsko ministrstvo, v katerem bodo zastopane vse stranke, vendar pa momentano za to položaj še ni zrel.

Da bi on stopil na čelo tega ministrstva ali da bi on igral v tem kabinetu vodilno vlogo, o tem ni Pašić omenil ničesar.

Ko sem se po dobre pol ure trajajočem razgovoru poslavljaj, mi je g. Pašić zagotavljal, da goji on in ves srbski narod najiskrenejše simpatije do Slovencev, ki se toli junaka bore za svoje pravice proti raznim svojim sovragom. R. P.

Goriški deželni zbor.

Gorica, 11. januarja. Danes popoldne ob 5. bi morala biti seja deželnega zbora. Ker pa pogajanja med strankami radi razdelitve deželnooborniških mandatov niso bila uspešna, niso prišli poslanci slovenske napredne stranke in italijanske ljudske stranke k seji, kar so sporočili deželnemu glavarju v posebnem dopisu. Seja je torej bila nesklepčna in deželni glavar Pajer jo je zaključil s pripombo, da bo dan prihodnje seje naznanil pismenim putem. — Splošno se sodi, da bo deželni zbor v kratkem razpuščen. Slovenski napredni poslanci se krepko nadajo, da bodo pri novih deželnooborniških volitvah temeljito pomedli z Gregorčičevo stranko.

Slovanska konferenca v Varšavi.

Petrograd, 11. januarja. Tu pričakujejo ta teden poslanca dr. Kramarja, Hribarja in Klofača. Dali prideta dr. Kramar in Hribar v Petrograd, je negotovo, sigurno pa je, da dospe morda že jutri semkaj poslanec Klofač, ki bo s tukajšnjimi novoslovanskimi krogi konferiral o vseslovanskem in balkanskem vprašanju. Iz Petrograda bo šel v Moskvo, od tu pa v Varšavo, kjer se ima vršiti sestanek onih politikov, ki so se udeležili lanske slovanske konference v Pragi. Tega sestanka, kakor se zatrjuje, se gotovo udeležita tudi poslanca dr. Kramar in Hribar.

Shod čeških državnih poslancev.

Praga, 11. januarja. Poslanec dr. Hajn in Klofač sta se obrnila na predsednika češkega »Narodnega kluba«, Udržala, s prošnjo, naj bi takoj sklical shod vseh čeških poslancev, na katerem bi se posvetovali o aneksiji Bosne, o ogrskih vojaških zahtevah in o jezikovnem vprašanju. Udržal je odgovoril, da bo ta shod sklical še pred zasedanjem državnega zbora.

Poganja med Avstro-Ogrsko in Turčijo.

Berolin, 11. januarja. »Vossische Zeitung« javlja iz Carigrada, da Turčija uradno še ni odgovorila na avstro-ogrsko predlogo. Zatrjuje pa se, da je ministrski svet odklonil te predloge. Iz tega pa ni smeti sklepati, da bi sploh Turčija ne hotela sprejeti nobenega denarnega zneska za Bosno, marveč gotovo je, da se Turkom zdi ponujana vsota samo premajhna. Izjava poluradnega »Fremdenblatta«, da se o znesku ne sme razpravljati, Turkom ni imponirala.

Janove skrivnosti.

(Dalje.)

Jan se mu nasmehe, ker ga izpreleti nenadno veselje, odide nazaj na vrt, šeta med gredami, lista po knjigi, hoče čitati, pa mu uhajajo misli vsekrižem, sproti mu razpadajo stavki, ki jih čita med vrstami, pojma se tope v spominu brez sledu kakor pesek v vodi.

Izza desnega vogala prihaja Neža, posodo z mlekom nese v rokah, predse gleda, kakor bi ne hotela videti izprehajalca: morda ve, da so se odprle ponoči duri, mogoče je videla skozi špranjo krilo, ki je šumelo mimo.

»Dobro jutro!« — pozdravi Jan, nemirno pričakovanje izraža njegov glas, strah pred odgovorom. ki sledi.

»A — dobro jutro Bog daj!« — prijazno odzdravlja ženska in se razljudi nad svojo starostjo. »No, poglej človek! Pridejo leta, pa vse opeša: vid, sluh in možgani. Dekla gre mimo gospoda, pa ga ne sliši in ne vidi, ne najde besede, ki bi bila za pozdravljenje umestna in spodobna!«

»Kako ste prespali noč?« — vpraša Jan.

»Slabo, slabo!« — potoži Neža. »Tudi spanec prejde z leti. Pol noči sem premolila!«

Jan strmi v tla, sam sebi se zdi kakor riba v kalni vodi. Vprašati hoče natanko, spomniti na duri, ki so

zaškrpale v tečajih, na krila, ki so zašumela v veži, o korakih, ki so se vrstili po stopnicah. In boji se istočasno, da bi izdal cilj, izpostavil sebe samega. Lastno življenje se mu zdi nenadoma vse nevarno, pogubljivo, nestalno, kakor kaplja na veji: samo vetra, samo diha je treba in je ni več. Izgubi se v prahu, v blatu.

Čez dan skrivaj pogleduje očeta in mater, mimo grede — med govorjenjem — vidi, sluti in čuti nekaj neprijetnega na očeh, kar je naperjeno proti njemu, kar ima namen preiskati in pregledati vso njegovo notranjost, razgaliti jo, razkrinkati, raztrgati, uničiti.

Popoldne sedita s Katinko v vrtni lopi, Jan je ves vznemirjen, od časa do časa skoro vidno vztrepete, strmi v tla, premišlja, posluša sestrine besede, čuje jih in ne razume.

»Katinka, sestra,« — zaprosi nenadoma z mehkim glasom — »reci po sreč, kaj govoriš o meni oče in mati?«

»Nič takega!« — odgovarja sestra in se vidno čudi njegovi prošnji.

»Ali reci po pravici, reci!« — prosi Jan.

»Pravita, da si bolan, duševno bolan. Pravzaprav se bojiš, da bi bila to resnica!«

Katinka gleda začudena v brata, ki postaja nemirnejši, ki je pobledel v obraz kakor stena. Lastnih besed se prestraši, vstane, stopi pred sedečega brata, roko mu položi na vroče čelo,

Carigrad, 11. januarja. »Jenigazetta« javlja, da je včerajšnji ministrski svet definitivno odklonil avstro-ogrsko ponudbo, da se plača Turčiji za bosnaska državna zemljišča 54 1/2 milijona kron. »Ikdam« beleži samo, da je ministrski svet sklenil, da se avstrijska ponudba enostavno ne sprejme.

Dunaj, 11. januarja. Korespondenčni urad javlja, da dosedaj še ni nobenih uradnih vesti o včerajšnjem ministrskem svetu. Zdi pa se, da so poročila in komentarji turških listov odmev nazorov visoke porte in mladoturškega komiteja.

Dunaj, 11. januarja. Korespondenčni urad javlja iz Carigrada, da je državni podtajnik izjavil, da so poročila listov, kakor da je ministrski svet odklonil avstro-ogrsko ponudbo, neresnična. Ministrski svet baje še ni razpravljal o avstrijskih propozicijah.

Mirna Bosna.

Sarajevo, 11. januarja. Bosanski uradni korespondenčni urad javlja: Med mohamedanskim in srbskim prebivalstvom v obmejnih okrajih vlada popoln mir. Poskusi s srbske strani prebivalce ob meji naščuvati k upor, se niso posrečili. S srbskega obrežja so opetovano streljali na bosnanski stran. Srbske obmejne straže, ki so bile preobčene v kmete in imele skrito orožje, so streljale na drvarje na drinski obali. Ranjen je bil neki kmet. Na srbski strani je v zadnjem času opažati sumljivo gibanje. S kukali je bilo videti jezdece in straže na konjih. Javljajo, da je na mejo dospelo več oddelkov oboroženih macedoncev. Tudi regularna armada ima taborišče v bližini bosanske meje.

Iz Srbije.

Belgrad, 11. januarja. Včeraj je imel ministrski svet sejo pod predsedstvom kralja Petra. Seje se je udeležil tudi srbski odposlanec v Carigradu, Stojan Novaković. Ministrski svet je sklenil, naj Turčija odkloni avstro-ogrsko ponudbo. V to svrhu se znova odpošlje v Carigrad Stojan Novaković.

Belgrad, 11. januarja. Včeraj so imele srbske vstaške organizacije shod, katerega so se udeležili odborniki za narodno obrambo in tajnik organizacij Popović. Sklenilo se je, obvestiti turškega poslanika v Beogradu, da bodo srbske vstaške čete znova pričele boj v Macedoniji, ako pride do sporazuma med Avstro-Ogrsko in Turčijo. Shoda se je baje udeležil adjutant prestolonaslednika Gjorgja, Gregorčević.

Iz Črne gore.

Kotor, 11. januarja. Iz Cetinja javljajo: Neprestani nalivi so v zadnjih dneh uničili mnogo potov; kar nalivi niso uničili, so razdejali plazovi, da je dostop v Črno goro sedaj malodane nemogoč. Del obmejnih straž so odpoklicali. Rezervni oddelki imajo pod nadzorstvom kneza Nikite strelne vaje. Vsi rezervisti streljajo naravnost izborno. Vojak, ki je slabo streljal, je izvršil samomor, ker so ga tovariši radi slabega streljanja zasmehovali.

Dopisi.

Iz Št. Janža. Žalostno novo leto ima pač spoštovana rodovina Ivana Repovža v Št. Janžu na Dolenjskem. Tekom 24 ur sta umrli za škrlatico kar dve čerki, in sicer 16letna Marija in 18letna Pepica. Zadnja se je

vežbala v Celju v šivanju in bi pouk že skoro dokončala. Tam je skoro gotovo tudi nalezla bolezen in jo prinesla domov, kjer je ravno bila na počitnicah. V tolažbo pa naj bo ostalim, da sočustvujemo z njimi vsi soobčani in gotovo tudi vsako čuteče srce, koje bo izvedelo to žalostno novico. Umrli so odnesli takoj v mrtvašnico in tako upamo, da bodo oblasti vse potrebno ukrenile, da ne bo ta kruta morilka zahtevala v naši občini razen teh prvih nekakih žrtev več.

Iz Dravelj. V pojasnilo: Ker se širi po naši vasi vest, da namerava naše gasilno društvo ustanoviti »Narodno čitalnico«, izjavljamo, da je to popolnoma neresnično in brez podlage. To se širi z namenom, razburiti naše politično nevedne vaščane. Mi bomo ustanovili »Narodno čitalnico« popolnoma samo zase in ne bomo nikogar nagovarjali, niti vabili zraven. Kdor se zanima za napredek našega časa, bo sam pristopil. Naša »Čitalnica« bo nastanjena privatno, ne v »Gasilnem domu«, torej ne bo imela z gasilnim društvom nobene zveze. Toliko na znanje nasprotnikom gasilnega društva.

Več Draveljcev.

Iz Ilirske Bistrice. Ob koncu leta 1908. se je ustanovila »Stavbna zadruza v Ilirski Bistrici, registrovana zadruga z neomejenim jamstvom«. Zadruga ima namen preskrbovati svojim članom bivališča. Ta namen doseže s tem: 1. da jim kupuje stavbišča, dodeluje, preziduje, na novo gradi, ali kupuje hiše z gospodarskimi poslopji, vrtni in dvorišči, ali na njih lastne stroške, ali na svoje stroške, ali deloma na njihove, deloma na svoje stroške. 2. Da ustanavlja podjetja, ki so s stavbinstvom v zvezi, kot opekarne, apnenice, kamenolomi itd. V zadrugo se sprejemajo fizične in juridične osebe. Sprejem zadobi pravno moč s podpisom pristopnice, plačilom vstopnine 2 K in deleža 10 K. Zadrugo vodi načelstvo 4 članov, nadzorstvo 5 članov in občini zbor. Kupnina prevzetih poslopij in zemljišč se odplačuje na ta način, da plačuje član vedno za leto naprej, razven v pogodbi določene amortizacijske obroke tudi obresti, ki jih določi za vsako leto naprej občini zbor. V slučaju nezmožnosti člana, sme načelstvo amortizacijsko kvoto znižati ali za nekaj let plačevanje opustiti, vendar pa sme zahtevati pozneje vsa zamudna plačila. Vsak član sme vzeti tudi več deležev, vendar ne nad 25. Član ima na vsak delež po en glas, vendar ne čez 10 glasov. Volitve se vrše po listkih in je izvoljen tisti, ki dobi večino glasov. Načelstvo zadruge je začelo s pripravi za delo. Kraj in uradne ure za stranke so začasno določene v pisarni firme Znidaršič in Valenčič ob nedeljah od 10. do 12. ure dopoldne. S poslovanjem se začne 16. januarja t. l. Dne 31. januarja bode prvi redni občini zbor. Izmed drugih točk dnevnega reda bode tudi na novo volitev štirih članov načelstva za dve leti in 5 članov v nadzorstvo za eno leto. Vsi tisti, ki se hočejo volitev in glasovanja udeležiti, naj do občnega zbora svoj pristop zglašijo pri dosejanjem načelstvu ob uradnih urah. Prvo načelstvo, katero je skrbelo za ustanovitev zadruge in ki traja do prvega občnega zbora, so sledeči: Anton Logar, zidarski mojster, Vrbovo, predsednik; Jožef Samsa, industrijec, Ilirska Bistrica, podpredsednik; Rudolf Valenčič, industrijec, Trnovo, blagajnik; Anton Znidaršič, industrijec, Ilirska Bistrica, tajnik.

Zadružni predsednik g. Tosti je tem izvajanjem pritril in razvil poudarjal dobroto, ki bodo izvirale iz tega tečaja za gostilničarstvo. Posebno je poudarjal potrebo stalne gostilničarske šole, ker bo le na ta način mogoče zahtevati v večjih krajih v zmislu obrtne postave za podelitev koncesije »strokovne izobrazbe«, s čimer se bo zatrla dosedanja konkurenca popolnoma nepoklicanih elementov, ki silijo v gostilničarski stan. Tudi on je prorokoval našemu gostilničarstvu veliko prihodnost ne samo vsled tujkega prometa, temveč tudi na razvijajočem se jugu.

Gospodična Minka Peternelova z Bleda se je zahvalila v imenu udeleženk v zbranih besedah pripravljalemu odboru in deželni zvezi za tujski promet.

S tem je bila slavnostna otvoritev končana ter so se odposlale zahvalne brzojavke k. kr. obrtno-pospeševalnemu uradu na Dunaju in ravnatelju Hessu, ki je bil tudi pri letu kranjskih gostilničarjev na Dunaju naša glavna opora.

Tečaj se je nato pričel ter sta dunajska strokovnjaka udeleženkam razvila svoj učni načrt, udeleženke pa so izrazile želje, ki jih imajo glede pouka.

Tečaja se udeleže sledeče gospe in gospodične: Iz Ljubljane: Marija Dachs, Iv. Kenda, Em. Kržišnik in Franciska Meze; z Bleda: Fanka Černe, Marija Korošec, Minka Peternel, Helena Sodja, Ana Vrtnšek in Marija Zumer (Vintgar); iz Bohinjske Bitrice: Karolina Doktorič in Roza Kos; iz Dovjega-Mojstrane: Matilda Janša, Marija Jeglič in Marija Rabič; iz Dobrave: Gabrijela Korošec; iz Ilirske Bistrice: Josipina Znidaršič; iz Jesenc: Marica Humer; iz Kamnika: Antonija Kenda; iz Kranjske gore: Marija Černe; iz Radovljice: Ana Jane in iz Sorice: Julijana Pintar.

Slavnostna otvoritev gostilničarskega tečaja v Ljubljani

se je vršila 8. t. m. v grand hotelu »Union«.

Prišlo je mnogo ljubljanskih gostilničarjev in gostilničark, gostilničarji z dežele in nekaj službe prostih natakarjev. Na pročelju dvorane je bil zbran šolski odbor, ki sestoji iz sledečih oseb: gospe Minke Govékarjeve, gospe Josipine Jarčeve, vinskega nadzornika g. Gombača, hotelskega ravnatelja g. Govékarja, kavarnarja g. Krapeža, restavraterja g. Kende, Kržišnika in Tostega, učitelja g. Gärtnerja, zdravnika g. dr. Rusa in zastopnika deželne zveze g. dr. Krisperja. V imenu odbora in deželne zveze za tujski promet je pozdravil g. dr. Krisper vse navzoče, posebno tajnika trgovske in obrtne zbornice g. dr. Murnika in predsednika gostilničarske zadruge g. Tostega. V svojem nagovoru je poudarjal, da je ta tečaj zaradi tega velikega pomena, ker naj bi bil temelj poznejši gostilničarski šoli, ki je za razvoj tujkega prometa in za napredek gostilničarstva neobhodno potrebna. Narisal je zgodovino tečaja, ki se je pripravljala skrbno več nego eno leto ter omenil zasluge, ki jih imajo za ta tečaj k. kr. obrtno-pospeševalni urad na Dunaju, trgovska in obrtna

zbornica kranjska in njen tajnik dr. Murnik ter ljubljanska gostilničarska zadruga s svojim načelnikom g. Tostim, ki so vsi složno delovali. Pozdravil je vse udeleženke ter jim izrekel priznanje, da se tako zelo nimate za svoj poklic. Posebno je hvalil je izrekel tudi ravnatelju dunajske gostilničarske šole g. Hessu, ki je iz posebne prijaznosti preskrbel izborne učiteljske moči. Učitelji kuharstvo, g. Hornek z Dunaja, deloval v največjih dunajskih hotelih in restavracijah ter je strokovnjak prve vrste, učitelj za serviranje, g. Wanka, je bil poslovodja največjih dunajskih hotelih in je tudi služboval na Francoškem in Avstrijskem. Oba sta tudi v predavanju izvršena. Tudi program, ki ga je izdelal ravnatelj Hess, je tako skrbno premišljen, da je uspeh popolnoma gotov, tembolj, ker so vse udeleženke že izurjene v kuharstvu in jim je treba le še izpopolnitve v modernih in fini mednarodni kuhinji. Dalje je zahvalil restavraterja »Narodnega doma«, g. Kržišnika, ki je dal brezplačno na razpolago prostore za gostilničarsko šolo, ravnatelju grand hotela »Union« in g. Kendi, restavraterja v »Švicariji«, ki neumorno deluje v odboru. Med odobranjem navzočih gostilničarjev je poudarjal kako veliko važnost ima gostilničarski stan ne samo za tujski promet temveč sploh za razvoj družabnega življenja in kake narodno-gospodarske koristi bo imela dežela, ako se ustanovi strokovno razvijajo, ker ga čaka velika prihodnost ne samo doma temveč tudi na celem jugu, ki se pričel sedaj kulturno razvijati. Dalje je omenil, da je sedaj napočila doba narodno-gospodarskega napredka, ki ga ne smemo zanemariti, ker je vir moči in blagostanja. Končno je priporočal, naj bo navdušenost in delavnost geslo gostilničarskega tečaja in geslo vseh naših gostilničarjev. Potem gotovo pridemo še do velikih nepričakovanih uspehov.

Nato je govoril g. dr. Murnik v imenu trgovske in obrtne zbornice, pozdravil ta tečaj ter poudarjal njegovo važnost za napredek in organizacijo gostilničarstva.

Zadružni predsednik g. Tosti je tem izvajanjem pritril in razvil poudarjal dobroto, ki bodo izvirale iz tega tečaja za gostilničarstvo. Posebno je poudarjal potrebo stalne gostilničarske šole, ker bo le na ta način mogoče zahtevati v večjih krajih v zmislu obrtne postave za podelitev koncesije »strokovne izobrazbe«, s čimer se bo zatrla dosedanja konkurenca popolnoma nepoklicanih elementov, ki silijo v gostilničarski stan. Tudi on je prorokoval našemu gostilničarstvu veliko prihodnost ne samo vsled tujkega prometa, temveč tudi na razvijajočem se jugu.

Gospodična Minka Peternelova z Bleda se je zahvalila v imenu udeleženk v zbranih besedah pripravljalemu odboru in deželni zvezi za tujski promet.

S tem je bila slavnostna otvoritev končana ter so se odposlale zahvalne brzojavke k. kr. obrtno-pospeševalnemu uradu na Dunaju in ravnatelju Hessu, ki je bil tudi pri letu kranjskih gostilničarjev na Dunaju naša glavna opora.

Tečaj se je nato pričel ter sta dunajska strokovnjaka udeleženkam razvila svoj učni načrt, udeleženke pa so izrazile želje, ki jih imajo glede pouka.

Tečaja se udeleže sledeče gospe in gospodične: Iz Ljubljane: Marija Dachs, Iv. Kenda, Em. Kržišnik in Franciska Meze; z Bleda: Fanka Černe, Marija Korošec, Minka Peternel, Helena Sodja, Ana Vrtnšek in Marija Zumer (Vintgar); iz Bohinjske Bitrice: Karolina Doktorič in Roza Kos; iz Dovjega-Mojstrane: Matilda Janša, Marija Jeglič in Marija Rabič; iz Dobrave: Gabrijela Korošec; iz Ilirske Bistrice: Josipina Znidaršič; iz Jesenc: Marica Humer; iz Kamnika: Antonija Kenda; iz Kranjske gore: Marija Černe; iz Radovljice: Ana Jane in iz Sorice: Julijana Pintar.

Tečaja se udeleže sledeče gospe in gospodične: Iz Ljubljane: Marija Dachs, Iv. Kenda, Em. Kržišnik in Franciska Meze; z Bleda: Fanka Černe, Marija Korošec, Minka Peternel, Helena Sodja, Ana Vrtnšek in Marija Zumer (Vintgar); iz Bohinjske Bitrice: Karolina Doktorič in Roza Kos; iz Dovjega-Mojstrane: Matilda Janša, Marija Jeglič in Marija Rabič; iz Dobrave: Gabrijela Korošec; iz Ilirske Bistrice: Josipina Znidaršič; iz Jesenc: Marica Humer; iz Kamnika: Antonija Kenda; iz Kranjske gore: Marija Černe; iz Radovljice: Ana Jane in iz Sorice: Julijana Pintar.

Socijalni položaj slovenskega srednješolskega dijaštva.

V soboto zvečer je bil na II. državni gimnaziji drugi rodbinski večer, na katerem je predaval profesor g. dr. Pestotnik o socialnem položaju slovenskega srednješolskega dijaštva. Predavanje je bilo obiskano prav dobro od staršev, oziroma njih namestnikov, izmed dijaštva so pa bili navzoči večinoma dijaki od prve do četrte gimnazije, onih od 5. do 8. je bilo pa bore malo. Ne vemo, zakaj je bilo to dobro.

Predavatelj je razdelil svoje predavanje na dva dela:

(Dalje v prilogi.)

1. Konstatiranje žalostnega socialnega položaja, v katerem je naša srednješolska mladina;
2. kako od pomoči tem nedostatkam.

Nato je izvajal sledeče:
Zdrav duh more živeti le v trdnem, zdravem telesu. Zdravo življenje ima človek le, če ima dobro, zdravo hrano in sploh tako preskrbljenost. Telo in duh tvorita organsko in harmonično celoto in če se duhu kaj zgodi, čuti telo in narobe. Predpogoj za funkcioniranje duha je normalen telesni razvoj in pravilno funkcioniranje prebavil. To velja zlasti za mladega človeka, za srednješolskega dijak. Kako je preskrbljenost pri naših srednješolskih glede hrane in stanovanja, nam govore številke, ki pa pripovedujejo o naši nečlovekoljubnosti in nečlovečnosti. Predavatelj je vprašal 145 dijakov II. državne gimnazije ljubljanske glede hrane in stanovanja in dobil je tele odgovore, o katerih je prepričan, da so zanesljivi.

Pri starih prebiva — od vprašanih 145 dijakov — 64 dijakov, 81 pa pri drugih ljudeh. Ako se vzame za normalo, da spi vsak dijak v sobi z enim oknom, kar odgovarja zdravstvenim zahtevam, je od 145 slučajev le 23 slučajev normalnih, 10 jih je nadnormalnih, vsi ostali so pa pod normalo, kar znaša 77%. Tu so slučajji, da spi 5 dijakov v sobi z enim oknom, 7 dijakov v sobi z 2 oknom, 7 dijakov v sobi s 3 okni, 15 dijakov v sobi s 7 okni. Ako se vzame normala, da spita v sobi z enim oknom 2 dijaka, v sobi z 2 oknom trije itd., potem imamo (pri 145 dijakih) le 37 takih slučajev, ostali so pa vsi pod normalo, kar nikakor ne more odgovarjati zdravstvenim zahtevam.

Naše dijaštvo je splošno revno. Če bi šola postopala po strogosti zakonov glede stanovanja, moralo bi pol dijakov opustiti učenje, da si ji je znano, da se učni uspehi ravna po stanovanjskih razmerah.

Izmed preje navedenih 145 dijakov stanujeta 102 v starih hišah (to je 70%) in le 43 v novih. Mnogo izmed njih jih ima umetne postelje, 2 slučaja sta pa s čestitljivimi »nadelci«. Nekaj je stanovanj, kjer ni nobene peči, drugod imajo pa gospodinjstvo navado, da nočejo nikdar zračiti, češ, da bi morale potem več kuriti. Boljše je biti v nekoliko manj zakurjeni a prezračeni sobi, kakor pa v gorki, a zaduhli in neprezračeni.

Izmed 145 dijakov jih ima 101 hrano doma, 44 si jo pa mora iskati drugod.

Na vprašanje, na koliko cenijo hranilo, so dijaki dali te-le odgovore: 2 jo cenita nad 40 K mesečno, 5 na 40 K — kar je predavatelj vzel za normalo — 9 na 35 K, 31 na 30 K, 1 na 29 K, 4 na 28 K, 1 na 26 K, 31 na 25 K, 3 na 24 K, 1 na 23 K, 32 na 20 K, 7 na 18 K, 1 na 17 K, 4 na 16 K, 4 na 15 K, 5 na 14 K, 4 na 12 K, 1 na 10 K. Ako se vzame normala 30 K, potem imamo še vedno 100 dijakov, katerih hrana ne stane vsak dan eno krono. Iz tega sledi, da strada 69% navedenega dijaštva.

Na vprašanje, če znajo gospodinjne brati, je 21 dijakov odgovorilo z ne. To vprašanje je važno, ker se mora doma dati inicijativa k napredku.

Iz navedenega se nam predloži je tragična slika našega dijaštva. Ta slika ni nič svetlejša, če jo raztegnemo na druge gimnazije t. j. na I. državno v Ljubljani, na gimnazije v Kranju, Novem mestu, Celju itd., na realko v Ljubljani in na tukajšnje učiteljske.

Dijaštvo je torej slabo hranjeno in ima slaba stanovanja. Da se mu od pomoči, je naša sveta dolžnost, priznati se pa mora tudi, da popolnega saniranja takoj še ne moremo na noben način izvršiti.

Da se mladina telesno dvigne, zavzelo se je z vso energijo 19. stoletja. Seglo je po umetnih sredstvih, to je športu in zlasti rednem telesnem gibanju. To sicer ne more dočela nadomestiti onega, kar manjka mladini, vendar dober vpliv se je pokazal najkrajše: Devetnajsto stoletje, čigar glavni znaki so demokracija, nacionalnost in socialnost, je vpeljalo telovadbo kot sredstvo za ohranitev narodne individualnosti. Telovadbo goje vsi narodi in kakor izkazuje statistika iz leta 1908, imajo Nemci v svojih telovadnih društvih 772.000 moških telovadcev, Francozje 250.000, Švedi 2200, Švicarji 51.000, Danci 3000, Nizozemci 14.600, Norvežani 8500, Belgijci 17.550, Italijani 20.175, Luksenburžani 1375, Madžari 10.000, Čehi 54.000 (z naraščanjem in damami 90.000), Poljaki 24.000 (brez Poljakov v Rusiji), Slovenci 7000, Hrvatje 8000, Srbi 2000, Bolgari pa 5000. Telovadne organizacije snujejo povsod stranke, ker hočejo imeti tudi telesno krepko mladeniče. Država je spoznala veliko važnost telovadbe, zato so je jela uvajati v šole. V realkah je že obilgaten predmet, v gimnazijah še ne. Na gimna-

zijah se na ta predmet obrača še premalo pozornosti in na II. drž. gimnaziji jih telovadi od 450 dijakov le 90. Tudi igre pod nadzorstvom profesorjev se pogosto podcenjujejo. Igre in izleti pod takim nadzorstvom nikakor ne ovirajo dijakov pri učenju, ampak so še celo izvrstno vzgojevalno sredstvo. Telovadbo pri našem dijaštvu — kakor telovadbo sploh — moramo gojiti z narodno - gospodarskega stališča. Ako bi se gojila pri nas telovadba sistematično, ne bi bile toliko napolnjene bolnice in blaznice. To bi bil velik plus v našem narodnem gospodarskem življenju.

Splošno blagostanje našega dijaštva se mora dvigniti. Da se to doseže, morajo stariši ali njih namestniki skrbeti za snažnost in pravilno zračenje dijaških stanovanj, naj si dijak primerno razdeli učno in razvedrilno dobo, naj ne tiči vedno v knjigah. Boljše je, da pride iz šole z nekoliko manjšim učenim uspehom in zdrav, kakor pa s samimi najboljšimi redi in bolan. — Dijaštvo samo naj se izogiba vsega, kar je v oviro njegovega prospevanja. Naj ne kadil, naj ne igra na karte, naj se varuje alkohola, naj obiskuje telovadbo! Učitelji gledajo, da se dane naloge izvršujejo, da se pa zboljša socialni položaj, naj bi se n. pr. ustanovilo društvo, ki bi zbiralo denarna sredstva v ta namen in jih prav razdeljevalo. Tudi naj bi se uredili obedi, ki jih dobivajo dijaki po hišah. So nekateri, ki imajo preveč, premnogo jih pa je, ki imajo premalo. V nas naj se vzbudi volja pomagati dijaštvu, vsa javnost se mora intenzivneje brigati za njega. Nimamo samo delavskega in visokošolskega socialnega vprašanja, ampak tudi srednješolsko!

Krepko ploskanje je sledilo po teh besedah, ravnateljev namestnik in šolski svetnik dr. Bezjak se je pa v toplih besedah zahvalil predavatelju za lepe nasvete, ki naj jih navzročijo uvažujejo.

Uvažujejo naj jih sploh vsi vzgojevatelji slovenske srednješolske mladine!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. januarja.

— Jagić in Slovenci. Piše se nam: Velečeni gosp. urednik! O »Slovenčevem« uvodniku »Sramota« (z dne 2. jan. 1909), ki očita V. Jagiću napačno prikazovanje mej slovenskega ozemlja in prezirljivo izraževanje o slovenskem jeziku, nadalje o članku »Straže« (št. 4), ki se obenem globoko zadirja v čast »Matičice Slovenske«, blagovolite priobčiti tole moje pojasnilo: Predmet prvega očitka, ki se tiče podatkov o mejah slovenskega ozemlja, obstoji, a presojati ga je kot pomoto, ne kot plod zle namere. Pomoto priznava Jagić sam, a ob taki pomoti se je tolažiti z dejstvom, da tiste mu, ki zares živi, ne more škodovati trditve, da ne živi. Take pomote bomo Slovanom očitali tem manjkraj, čim bolj jih bomo prej počeli o samih sebi. V poučevanju, ne v očitkanju je blagoslov! Separatizem rodi očitke in smrt, druženje prinaša spoznavanje in življenje. Baš Jagić je protivnik vseh tistih, ki so zgolj »bohemisti« ali zgolj »slovenisti«, ker ve, da se takim le še laže primerejo pomote, kakor se je primerila celo njemu. Jagićevi »Bosanci« so si sami krivi, če jim jezika ne smemo imenovati s pravim imenom. — Drugi očitki, ki se tiče jezika, je prenapljen in neosnovan. Povod so mu dale pač Jagićeve besede »Unbedingt schwach und klein bleiben die slowenische und slowakische Sprache, beide ausserdem in ihrer Existenz bedroht von den mächtigen Nachbarn nicht slawischer Zunge.« Dejstvo, ki slone na številu, ni treba tajiti, a smemo in moramo se zavedati, da nismo sami in da nam je tem intenzivnejše delati, čim manj nas je. Zlasti prenapljen pa je očitek, češ, da govori Jagić zaničljivo o slovenskem jeziku kakor nekem narečju, polnem germanizmov. Jagić pravi: »Grosse Schwierigkeiten waren (beim Werke Trubars) zu überwinden, ohne grobe Germanismen kam das Werk nicht zu Stande (es wimmelte nicht nur von deutschen Fremdwörtern, sondern selbst der deutsche Artikel wurde durch ein Demonstrativpronomen mitübersetzt)« in nadalje: »Vodnik und seine Zeitgenossen warfen sich auf das Studium der Volkssprache, um zunächst für ihre eigene ganz deutsche Denk- und Ausdrucksweise erträgliche slowenische Sprachformen und Wendungen ausfindig zu machen.« Vse, kar tu trdi Jagić, je istina, a z gotovinska istina; taka zgodovinska istina pa nikakor ne more žaliti tistega, ki s stališča pravega današnjega naziranja vpraša rajše: »Kaj si ti?« nego: »Kaj je bil tvoj oče?« Čim nižje je pokolenja je kdo, tem večja je njegova zasluga, ako je dosegel kaj visokega. O današnji dobi pa

pravi Jagić sam: »Die Slowenen sind sehr rührig in der Pflege ihrer Sprache« ter priznava vrednost naših jezikoslovnih pripomočkov in naših jezikoslovnih študij. In da premine vsak sum o Jagićevem mišljenju glede na značenje Slovencev, naj tu iznova poudarim besede, ki jih je pisal lani ob svoji sedemdesetletnici meni kot predsedniku »Matičice Slovenske«: »Dokler sem bil profesor, nisem opustil nobene prilike, da bi ne obračal pozornosti na pomen Slovencev v kulturni zgodovini velikega plemena slovenskega. Še danes se ugodno spominjam, s kakim uspehom smo na slovenskem seminarju čitali Prešerna.« Ko ga je »Matičica Slovenska« l. 1886. imenovala svojim častnim članom, je dejal predlagatelj profesor Pleteršek: Jagiću kot rojenemu Vavradinecu je naš jezik znan od mladih nog. On se je vedno oziral na nas in priobčeval tehte ocene o naših knjigah.« O Jagićevi znanstveni veljavi ne bom govoril onim, ki tega ne morejo pojmiti, ter končno izjavljam: Zavračajoč od sebe vse prostote, hoče »Matičica Slovenska« čuvati interese slovenskega naroda, noče se klanjati nikomur, nego naši časti in svoji vesti, noče pa tudi, da bi se krivica delala njenemu častnemu članu. — Ljubljana, 9. januarja 1909. — Dr. Fr. Ilešič, predsednik »Matičice Slovenske«.

— Pomanjkanje krme — vlada, kje si? Po kranjskih hlevih cepajo krave, ker nimajo kaj žreti. Obupno se ozirajo kmetovalci po praznih zalozah sena, ker vedo, da bo vseled pomanjkanja krme usahnil edini pravi vir njihovih dohodkov, živinoreja. Živina lakote cepa, ali je vsled lakote tako oslabela, da je postala brez vrednosti; precej živine se je poklalo in jako mnogo odprodalo po vsaki ceni — v zgbu. Pa smo vendar čuli o neki pomožni akciji, smo čuli o 500.000 K, katera precej velika svota se je dovolila, da se prepreči vse nevarne posledice pomanjkanja krme. Vemo, da se je res dovolilo 500.000 K, vemo pa tudi, da se poraba te državne podpore vrši na način, ki ne odgovarja namenu, ker so jo privezali na Prokrustovo postelj neopravičenega zavlačevanja. Deželna vlada je odločila, da se za državno podporo nakupi seno, katero se v dveh delih razdeli prizadejnim kmetovalcem. Za prvo razdelitev so bile vložene prošnje že meseca avgusta 1908 — in sedaj je januar 1909, pa še niso dobili vsi kmetovalci sena prve razdelitve. To je povzročilo velikansko škodo, za katero bode moral, kdor jo je zakrivil, odgovarjati. Zakrivila pa je to vlada, ker je skoraj celo prvo razdelitev oddala »Gospodarski zvezi«, če ravno je morala dobro vedeti, da »Gospodarska zveza« iz tehničnih ozirov ne more dosti hitro vsega sena razdeliti; ako bi vlada razdelitev primerno oddala »Gospodarski zvezi« in »Zvezi slovenskih zadrug«, bi že davno vsi kmetovalci imeli seno in ne bilo bi velikanske škode, katero mora sedaj trpeti živinoreja. Vlada je morala vedeti, da »Gospodarska zveza« ne more toliko sena pravočasno razdeliti, vlada je vedela, da pomeni zavlačevanje škodo, je vedela, da si je »Zveza slovenskih zadrug« ravno tako, kakor »Gospodarska zveza« nabavila za razdelitev seno, je vedela, da preti občutna škoda — a vseeno je skoraj celo prvo razdelitev natočila »Gospodarski zvezi«. Seveda, bili so viharji časi, vlada je upala, da se s tem prikupe S. L. S., je upala, da vsled sena pride do zaželenih strankarskih bojov, da se v senu ubije narodna sloga; — ta up je šel po vodi — za živinorejo je pa nastala škoda, ki se še ne da preceniti, katero bodemo pa vladi do vinarja zračunali — in zahtevali, da jo kranjskim kmetovalcem povrne. Še enkrat se bode na račun državne podpore delilo seno — in tudi druga krmlja; naročila bila so zbrana že konec oktobra ali začetkom novembra — a sena še ni. Ako se ta druga razdelitev hitro, v najkrajšem času izvrši, bi se morda dala skrajna katastrofa še vsaj oblažiti, če ne preprečiti — ker škoda, že nastala, se ne da popraviti. Apeliramo na deželne poslance, posebno kmečke deželne poslance, da zahtevajo takojšnjo izvršitev druge razdelitve sena in drugih krnil i. s. na način, ki omogoči hitro izpeljavo. Kranjska živinoreja je v skrajni nevarnosti — to naj imajo poslanci pred očmi, da morejo biti — gentlemani.

— Javni ljudski shod v Velikih Laščah, ki se je vršil minolo nedeljo, je bil navzile visokom snegu, ki je zaprl takorekoč vsa pota, sijajno obiskan. Do 200 ljudi se je zbralo v novi dvorani »Zadrugnega doma« iz vseh slojev prebivalstva, pripadniki obeh političnih strank. V imenu sklicateljev je otvoril shod gosp. Ivan Pucelj in prisrčno pozdravil vse navzoče, zahvalil se za obilno udeležbo in obžaloval, da ni danes navzočega nemškega grofa Barbo, kateri je trdil v septembru, da je prebivalstvo na deželi brezbrizno in da se ne zme-

ni dosti za krivice nemštva in vlade. Predsednikom shoda je bil nato izvoljen g. A. Škulj z Griča, namestnikom gosp. I. Hočevar, vulgo Lenček, zapisnikarjem g. Jos. Virant. Po kratki zahvali podeli predsednik besedo g. Pucelju, ki je nato obširno opisoval vso žalostno preteklost slovenskega naroda. Opisal je zasluge slovenskega naroda za časa turških napadov, omenjal kmečki upor, potem orisal vso dolgo suženjsko dobo do najnovejših dni, podal celotno sliko septembrskih dogodkov, naštel vse grozovite krivice in pokazal pot rešitve z uspehi, ki smo jih deloma že dosegli z vztrajnim delom po septembrskih dogodkih. Povedal je, kakšen čudež se je zgodil s tistim Koslerjevim pivom, ki ga je bil dal dragoncem, spominjal se obširno »Kranjske hranilnice« in nemških trgovcev in končal s priporočilom, da si naj vsak zaveden Slovenec prilepi na denarnico ali denarno listnico belo-črni narodni kolek z napisom 20./IX. 1908., ker ga ni pripravnejšega prostora, kakor je to. Kajti predno izda Slovenec kak belič, je pametno, da se poprej vselej spomni 20. septembra. Nato je dobil besedo g. M. Kozelj, ki je izjavil, da smo Slovenci vseh krivic, ki se nam gomo, večinoma sami krivi s svojo ponižnostjo, pohlevnostjo in vdanostjo. Naštevaj je razne krivice vlade, katera nam jih dan na dan deli, opisal nemškutarjenje okrajnih glavarstev, osmešil je dvojezične vaske table (zborovalci: Doli z njimi!), z nekaterimi spakendrami domačih vaških imen, se spominjal slučaja Einspieler in končno obširno opisal silno krivico, ki so nam jo zahrbtno storili z imenovanjem nemškega deželnega šolskega nadzornika. Čin ministra Marcheta je docela podoben postopanju kakega pabalina, ki čaka za ogrom, in če je varen, vrže zavratno kamen, potem pa zbeži. Govornik je rekel, da nimamo dovolj ostrega izraza, da bi dovelj označil to postopanje tega nemškega ministra, ki je zadnje trenutke svojega životarenja porabil v to, da je Slovence oplazil s kolom. S številkami v roki je dokazal, kako silna krivica je to. Po tem računu bi morali Slovenci imeti na Kranjskem 20 slovenskih deželnih šolskih nadzornikov, na Štajerskem 16 in na Koroškem najmanj štiri. Za tristo nemških pobov bo novi nadzornik uporabil le malo časa, zato pa bo ob svoji lepi plači lahko uganjal nemško politiko na Kranjskem. Nato je govornik predlagal sledečo resolucijo: Javni ljudski shod v Velikih Laščah, dne 10. januarja 1909 najodločneje protestira proti krivicam, katere je vlada prizadela slovenskemu narodu s tem, da je za Kranjsko imenovala nemškega dežel. šol. nadzornika. C. kr. vlada se pozivlja, da to krivico takoj popravi ter prekliče imenovanje nemškega deželnega šolskega nadzornika. — Kot tretji govornik je bil priglašen g. jurist Bavdek, ki je živahno opisal muke slovenskih visokošolcev po nemških vseučiliščih, opisal vse nasilne čine prepotentnih nemških buršev, ki komandirajo vlado in profesorje, omenjal neznosnih razmer na Dunaju, v Graecu in povedal, kaj si celo upajo Nemci v slovanski Pragi. Končno je predlagal resolucijo: Ker slovenski visokošolci na nemških vseučiliščih vsled brutalnega nastopa nemških buršev ne morejo izvršiti svojih študij, zahtevamo takoj slovensko vseučilišče v Ljubljani. Priznavamo upravičenost italijanskega vseučilišča na avstrijskih tleh, protestiramo pa, da bi se ustanovilo v Trstu. — Obe resoluciji sta bili z velikim navdušenjem sprejeti, vsi trije govorniki burno aklamirani. Nato se je predsednik zahvalil za vzoren red in zaključil shod. — Pohvalno moramo omeniti, da je bilo med shodom vseh enajst gostilen zaprtih, kar naj služi tudi drugod za zgled ob takih prilikah.

— Goriški deželni zbor. Vsa pogajanja, da bi mogel začeti deželni zbor redno delovati, so se razbila. Včerajšnja seja 11. t. m. je bila nesklepčna, ker so prišli v zbornico le laški liberalci in slovenski klerikalci. Slov. kluba in poslancev laške ljudske stranke ni bilo. Ti so podali izjavo, da v sedanjih razmerah so sklenili abstinenco, ker je izključeno, da bi mogel dež. zbor delovati. Naj se torej razpusti. Glavni krivci so laški liberalci, ker nočejo dovoliti laškemu klerikalcem enega odbornika, dasi imajo ti pravico do enega odborniškega mesta. Spored se je bil strašno dolg, obstrukcionističen. Manjšina dež. zbora je hotela delati obstrukcijo. Zato je bilo le prav, da sploh ni bilo seje.

— Orožniki, njihov stan in plača. Piše se nam: Večkrat sem v različnih časopisih čital raznotere kritike o orožnikih. Ali to je vse drugače kot si nekateri dopisatelji domišljajo. Št. 294. od 17. decembra 1908 »Slov. Naroda« članek »Orožniški oficirji«, dokazuje jasno, kaj je orožniško moštvo. Lahko se reče: ubogi orožniki so metle. — Njihovi gospod-

je delajo ž njimi kar hočejo, ako je prav ali če ni prav. Mastne plače se orožniškim oficirjem za njihove »trude« leto za letom povišujejo, med tem ko se moštvo nič ne pripomore. Marsikaterim c. kr. služabnikom se je v jubilejnim letu plača povišala, med drugimi tudi finančnim paznikom, kateri komaj tretjino toliko službe store, kot pa pripriprosto orožniki. Finančni minister pa za orožnike nima denarja, samo za njihove oficirje in za finančno stražo ga ima. Od 20. decembra 1908 naprej so bile — in bodo morda še naprej — v Ljubljani jako po nepotrebnem naporne orožniške službe. Marsikateri orožnik se je vračal iz Ljubljane po dvakrat ali trikrat na svojo postajo, a komaj se je malo tamkaj oddahnil, že je bil zopet telegrafično po nepotrebnem v Ljubljano poklican. Orožniška mesečna plača znaša primeroma 96—100 kron. Vprašam, kako zamore orožnik s to plačo izhajati, ko je vendar dan za dnevom po svetu preganjan? Odgovoriti moram, zadolžiti se mora, in ako mu njegovi gospodje pridejo na ta sled, ga brez vsake milosti zapro. In kako živeti pri današnji draginji? Stradati mora! Meseca decembra 1908. so dobili nekateri orožniki neke »pertelje« in rumene gumbke in še tiste bodo morali s sami plačati. Torej to je lep dobiček! S svojim trdo zasluženim denarjem si mora orožnik vse s a m preskrbeti. »Slov. Narod« št. 294. piše med drugim tudi: »ti oficirji so brutalni itd., kaj počenjajo šele na deželi.« Te besede so popolnoma resnične, vendar jim manjka še mnogo pridakov, kateri se bodejo pa ob priložnosti še bolj natančno raztolmačili. Za danes pa klikem: Bog se usmilil uboga orožnika! »E k s g e n d a r m«.

— 29 milijonov dvignjenih iz »Kranjske hranilnice«. Kako strahno propada nemška »Kranjska hranilnica« v Ljubljani, priča najbolj dejstvo, da je bilo preteklo leto dvignjenega iz nje vsega skupaj nič manj nego 23.981.102 K 50 v, torej za par krajcarjev manj kot 29 milijonov. Ker ima »Kranjska hranilnica« le še 51 milijonov denarja — koliko ga je v resnici, ne ve nihče, ker ta šparkasa ni podvržena nobeni strokovni reviziji — sledi čisto logično in jasno, da ga nima dovolj niti za dve leti, če bodo ljudje tako dvigali svoje prihranke, kot so jih preteklo leto 1908, in če ne bo ničesar vložnega v to hranilnico. Ako pa bodo ljudje toliko vlagali vanjo, kot so preteklo leto — vložnega je bilo enajst milijonov, pa mora biti po vseh pravihli matematike »Kranjske hranilnice« konec ravno v treh letih. Več kot gotovo je pa tudi, da teh vlog ne bo toliko, kot jih je bilo preteklo leto, zato morda že v najkrajšem času doživimo v »Kranjski hranilnici« tak polom, kakršnega nihče ne pričakuje! Važno je tudi vedeti, kako silno je padlo število vložnih knjižic pri »Kranjski hranilnici«. V začetku leta 1908 jih je bilo še 36 716, koncem leta pa samo še 25.822, torej 10.894 manj. Ako primerjamo vsoto vsega dvignjenega denarja in zmanjšanje števila vložnih knjižic, vidimo, da je bilo povprečno na vsako knjižico dvignjenega nad 2630 K. Ti ljudje, ki so dvignili v »Kranjski hranilnici« svoj denar in ga naložili v kaki slovenski, so mirni in nimajo nobenega strahu, da izgube. Kako pa je kaj tistim pri srou, ki še vedno zaupajo nemški šparkasi?!

— Zaradi pogreba deželnega poslana Lavrenčiča je deželnozborna seja za sredo, dne 13. januarja odpovedana in bo prihodnja seja deželnega zbora v četrtek, dne 14. januarja.

— Razsodišče radekopske zadruge v Ljubljani. Za predsednika razsodišča te zadruge je imenovan za dobo do 31. decembra 1910 odvetnik dr. Josip Furlan v Ljubljani, za njegovega namestnika pa tiskar Otomar Bamberg.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes se uprizar prvič na slovenskem odru Leocqova komična opera »Giroflé-Girofla«, za katero so se pripravili tudi novi ozir. prenovljeni kostumi. — Drugič se poje ta opera v četrtek, dne 14. t. m. — V soboto se uprizar prvič igrokaz »Simene«, spisal Catalle de Nion. V tem igrokazu imata glavni vloži gđ. Wintrova in ga Z. Borštnikova ter poleg njiju g. Nučič in gosp. Iličič. — Nato se uprizar Ksaverija Andrejeva izvirni narodni igrokaz »Zaklad«.

Za družbo sv. Cirila in Metoda postaja zanimanje v Škofji Loki večje. V kavarni g. I. Karlina so si naročili »kvartopiroi« svoj nabiralnik. Vsako morda plačati iz čistega dobička pri »preferansi« 10%, pri »tarku« od vsakega »pagata« 20 v. Tako se je nabralo v enem mesecu 20 K. Ta način zbiranja prispevkov naši družbi priporočamo vsem »kvartopirocem« in drugim igralcem.

Družbi sv. Cirila in Metoda dobi nov vir svojih dohodkov. Skle-

nila je namreč sveto s tovarnami za mlo znanih rodoljubov g. Fooka v Kranju in g. A. Gabrščka v Gorici. Nadejamo se, da to mlo, ki je bilo vsled kakovosti že dosedaj priljubljeno, dobi odjemalcev vsepovsod med Slovenci, posebno med temi, kateri snajo ceniti plemenito delovanje družbe sv. Cirila in Metoda, saj jo s uporabo tega mla gmotno podpirajo in tako pospešujejo obrambno in prosvetno delo slovensko.

Družbi sv. Cirila in Metoda koristi gmotno vsak, kdor kupi poljudno in poučno zabavno knjigo „Slepa ljubezen“, katero je spisal v pouk roditeljem in otrokom znani pisatelj nadučitelj Anton Pesek v Naračljah pri Ptujski gori na Stajerskem. Knjigi je določena cena 1 K (in 10 v za poštnino). Družba sv. Cirila in Metoda dobi od vsake knjige, ki se proda 20 v, čitatelji, posebno roditelji, ki slepo ljubijo svoje otroke, dobe pa jasne nauke, kako naj vzgajajo svoje ljubljene otroke. To knjigo toplo priporočamo. Prevedena je že na češki in srbski jezik.

Železniška postaja na Poljanah. Kakor smo izvedeli, namerava železniška uprava v kratkem otvoriti ob železniškem mostu preko Gruberjevega kanala postajališče, namenjeno za Poljane. Za to postajališče je določen tale napis: „Laibach-Polana-Ljubljana-Polana“. Protestiramo z vso odločnostjo proti temu, da bi bil na prvem mestu nemški napis in da bi se spakilo ime „Poljana“ v „Polane“. Opozarjamo na to merodajne faktorje!

V sredo ne bo koncerta. Zaradi pogreba umrlega deželnega poslanca Lavrenčiča, ki se vrši v sredo, jutri, se za tega dne napovedani koncert „Slovenske Filharmonije“ na čast slovenskim deželnim poslancom preloži na drugi dan tega tedna, ki se pravočasno objavi.

Japonski zabavni večer „Sokola I.“ Letošnji prepust nam ne obeta dosti posebnih zabav in prireditvev, vendar kolikor smo jih doslej imeli, smemo biti z njimi prav zadovoljni. „Savanski ples“ je bilo nekaj lepega, japonski zabavni večer „Sokola I.“ pa istotako. Reči se mora, da je „Sokol I.“ razvil v vsem svojem delovanju izredno agilnost, kar se je videlo pri javni telovadbi septembra meseca in kar se je videlo pri sobotnem japonskem večeru v veliki dvorani „Mestnega doma“. Ta večer je bil nekaj originalnega in predsedniku veselicega odseka, gosp. Bukovcu, ki je prišel na to idejo, je čestitati zato. Dekoracije dvorane so bile pristno japonske in so se odlikovale po izredni okusnosti. V dvorani so bili postavljeni trije šotori, in sicer za cvetice, slaščice, pavanja peresa, razglednice itd. Prodajala so v njih lepa šentpetrska dekleta v japonskih oblekah, ki so si jih same napravile. Kmalu po začetku se je dvorana in galerija napolnila do zadnjega prostora. Med občinstvom so se pojavili Japonci ter ruski žid, ki je prodajal razne drobnarije. Z odra so doneli lepi akordi godbe „Slov. Filharmonije“, ki je prav pridno svirala, nastopil je društveni pevski zbor, ki je ubrano zapel par pesmi, kvartet (gg. Matjan, Stegnar, Završan in Šebenik) je po stari navadi žel za krasno petje vsestransko priznanje, pa tudi komični trospev iz „Geishe“ se je izvrstno obnesel. Po končanem sporedu je bil amiriran ples, ki je trajal do jutra. Ko bi bila dvorana večja, bi se bil seveda še bolj razvil. „Sokol I.“ je s to svojo prireditvijo pokazal, da ve najti pota, da privabi občinstvo na svoje zabave, ki se vse odlikujejo po pristnem razveseljevanju in priprostosti.

I. avstr. društva drž. slug podružnica Ljubljana je imela večer popoldne v „Iliriji“ redni občni zbor. Predsednik Zorko otvoril zborovanje in pozdravi številno došle društvenike ter oblastvenega zastopnika gospoda komisarja Robida. Društvo, pravi nadalje — se je v preteklem jubilejnim letu nadejalo mnogočesa, ali doseglo žal ni skoro nič, razen nekoliko preurejenj pri plačah, ki je pa mnogim doneslo namesto povišanja — presenečenje. Ampak naša organizacija nam mora pomagati, da izpopolnimo, kar je še pomanjkljivega. Tajnik gospod Hübšcher pove, da je prejelo društvo 69 vlog, ki so se vse rešile, med letom je bilo 12 mesečnih sestankov in 9 odborovih sej. V zadevi cestarjev sta se odposlali 2 utemeljeni peticiji. Blagajnik Marinko poroča, da je med letom pristopilo 24 članov, izstopilo 11, eden je pa umrl. Denarno stanje je bilo tako-le: Blagajniškega preostanka od lanskega leta 42 K 50 v, dohodkov 1267 K 50 v, izdatkov pa 195 K 01 v, centrali se je odposlalo 1017 K, tako da preostane 98 K 14 v. Pomožni sklad znaša 166 K 50 v. Revizor Jeglič predlaga absolutorij. Volitev: Za predsednika je bil izvoljen Josip Marinko, za njegovega namestnika Ivan Lučovnik, za tajnika Ivan Hübšcher, za njegovega namestnika Ivan Rakovec,

za blagajnika Fran Strnad, za njegovega namestnika Avgust Kalan, knjižničar je Alojzij Bezelj, njegov namestnik pa Peter Sterban. Odborniki so: Fran Serša, Filip Štefančič, Fran Zupančič in Anton Malovrh, revizorji pa Karel Jeglič, Ivan Skobe in Karel Zorko. Nato se je oglašil k besedi med tem došli državni poslanec Gostinčar, ki je obširno razložil pomen organizacij in zgodovino izboljšanja plač in razmer drž. slug v parlamentu. Zakon je bil dober, ali mnogo je pokvarila eksekutiva. Treba bo kaj storiti tudi za cestarje, ki sedaj niti niso pravi državni uslužbenci. Na Hübšcherjevo vprašanje, če je res v računskem provizoriju ustavljenih 3 milijone kron za cestarje, je odgovoril Gostinčar, da je poslati tisti zvezek v Idrijo, na pamet pa da tega ne ve. Tudi glede stanovanj za paznike, katero vprašanje je sprožil v parlamentu državni poslanec župan Hribar, omenja Gostinčar, da tista stvar umevno še ni mogla priti na vrsto, ker je ves dnevni red zastavila vlada s svojimi predlogami. Razmotrivalo se je na to še mnogo perečih stanovniških vprašanj in zadev in zlasti podarjalo nečuvno dejstvo, da je med jetniškimi pazniki v Novem Mestu poleg 7 definitivnih paznikov še 7 nedefinitivnih, med katerimi nekateri že leta in leta čakalo na definitivnost. Tudi v Ljubljani je v tem pogledu marsikaj grajati. Nato je predsednik zaključil shod.

Slovenke pozor! Slovenski slaščičar Bischof na Poljanski cesti, ki je bil preje v službi pri Voltmannu in tamkaj vodil pouk gospodičen, ki so se hotele izvežbati v slaščičarski stroki, sprejme sedaj v pouk slovenske gospodične. Priporočamo narodnemu občinstvu, naj Bischofa, ki je zaveden Slovenec, kolikor mogoče podpira. Zlasti pa svetujemo Slovenkam, ki se hočejo izvežbati v slaščičarski stroki, naj gredo k Bischofu, ki edini izmed slovenskih slaščičaren sprejema gospodične v pouk, zakaj zavedne Slovenke pač ne bodo več hotele še nadalje hoditi k Voltmannu.

Športni klub priredi jutri, v sredo 18. t. m. izlet s sankami v Škofljioco. Odhod ob 2. popoldne od kavarne „Evropa“. Odbor vabi člane in sploh vse prijatelje in prijateljice športnega kluba, da se v čim večjem številu udeleže tega izleta. Sanke si mora vsakdo sam preiskrbeti.

— „**Belokranjec**“, prva številka II. letnika se je zaradi preselitve nekoliko zakasnila. List je razširjen na glasilo dolenjskih kmetov. Ker s prevzetjem „Dolenjskih Novic“ za glasilo klerikalcev na Dolenjskem, ostajajo napredni Dolenjci sicer brez svojega lokalnega glasila, priporočamo najtopleje „Belokranjca“, ki velja na leto 2 K in bo priobčeval tudi podobe. Vse denarne in pisemne pošiljave naj se pošilja na naslov: „Belokranjec“, Praga-Vinogradi Črška.

Umrli je danes dopoldne so-proga šišenskega župana Burgerja. N. v m. p.

Slovenski lovci pozor! V četrtek 14. t. m. bo pri tukajšnjem okr. glavarstvu dražba lova občine Moste. Opozarjamo slovenske lovce na ta lov, ki je v neposredni bližini mesta in izredno bogat na divjačini. Pripominjamo, da bi ta lov radi dobili v roke Nemci, ki imajo v zakupu sosednji lov pri Devici Mariji v Polju. Torej slovenski lovci pozor!

Finančno ministrstvo je ukrenilo, da pristevati žganjarne, v katerih se predelujejo suhe slive, niso podvržene narejninu, marveč potrošninu in tudi ne smejo o. kr. davčen uradi sprejemati več naznanil o kuhji žganja iz suhih sliv od žganjarn, ki so podvržene narejninu. Ker se v kronovini Kranjski pogostoma dogaja, da prekuhavajo narejninu podvržene žganjarne drozgo iz suhih sliv, opozarjamo zainteresirane na to naredbo. Z dostavkom, da zamorejo stranke vse natančnejše poizvedeti pri vsakem o. kr. davčnem uradu in oddelku o. kr. finančne straže na Kranjskem.

Občni zbor Sokola v Kranju, ki se je vršil 6. t. m., je dokazal vsestransko delavnost tega društva. Temu je dokaz marljivo gojenje notranje telovadbe, številni nastopi in zleti, izdajanje „Slovenskega sokolskega koledarja“ in „Vaditeljskih ur“. Društvo je neumorno delovalo za ustanovitve gorenjske župe, ki se vrši v kratkem, ter se je zgradilo prostrano letno telovadišče. Knjižnica je v polni meri izpolnjevala svojo nalogo, izposodilo se je 778 knjig v 444 slučajih, gotovo lepo število, ako se pomisli, da deluje poleg nje še ljudska knjižnica kranjske čitalnice. Ustanovil se je stavbni odsek za zgradbo lastnega doma in nabralo se je takoj prvi večer 100 K. Izvolen je bil ob navzočnosti 56 članov sledeči odbor: starosta Janko Sajovic, podstarosta dr. Simon Dolar, načelnik Fr. Ažman, tajnik Joke Cvar, zapisnikar Fr. Benedik, knjižničar Ivan Valen-

čič, odborniki: V. Dular, K. Geiger, R. Jereb, O. Piro; namestniki Fr. Chrobot ml., A. Forman-del, A. Ravhekar, A. Šinkovec ml.; praporščak dr. Josip Kušar, njegov namestnik Fr. Benedik; pr. r. Josip Meden in Anton Šinkovec ml. Podrobno poročilo izide v „Gorenju“ in „Slovenskem Sokolu“.

Opuščeno delo V premogovniku Pečovnik pri Celju so delo popolnoma opustili. Vse delavstvo je odpuščeno. Za silo so pridržali le sedem mož in uradništvo. Čuje se, da mislijo proizvajanje v tem premogokopu sploh ustaviti.

Podravska podružnica akad. društva „Prosveta“ v Mariboru si je izvolila na ustanovnem občnem zboru 9. januarja sledeči odbor: Načelnik: iur. Vek. Lešnik, namestnik: iur. Lev. Brunčko, tajnik: vit. Fr. Ks. Zavrnik, blagajnik: iur. Ferdo Dobrave, knjižničar: med. Bruno Weixl, preglednik: for. Vojteh Koprivnik in med. J. Novak. — Vse pošiljave: pisma, darovane knjige in denar naj se blagovolijo poslati na naslov: Podravska podružnica „Prosveta“ v Mariboru, „Narodni dom“.

Občni zbor Ciril-Metodove podružnice za Slovenji gradec in okoliš. Po skoro desetletnem spanju se je lansko leto po prizadevanju domačih akademikov in rodoljubov prebujala naša nad vse potrebna podružnica zopet k življenju. Iz letošnji glavni zbor, ki se je vršil dne 6. t. m. v novi restavraciji g. Kaca v Šmartnu pri Slovenjem gradu, je sijajno pokazal, da je podružnični obstoj zagotovljen, ako se bo delalo z dosedanjim vnemo in premišljenostjo tudi v bodoče.

Zborovanje je otvoril predsednik gosp. jurist Šmid, ki je na kratko poročal o delovanju v preteklem letu ter podarjal važnost podružnice za napredek slovenjegraških in okoliških Slovencev. Kot zastopnik glavne družbe se je udeležil našega veličastnega zborovanja potovalni učitelj g. Prekorek iz Celja, ki je govoril obširno o ciljih in nalogah naše šolske družbe, edine slovenske obrambne organizacije, ki vrši veliko narodno in zajedno kulturno delo, ker brani slovensko mladino poneumnevanja in potujčevanja v nemških šolah. Omenjal je v svojem govoru pomen narodne vzgoje v maternem, slovenskem jeziku ter ostro grajal brezvestnost slovenskih staršev, ki prodajajo svoje otroke v nemške šole ter storo tako sebi in otroku največjo krivico, ko mu tako sami pomagajo trgati iz srca najsvetejše, kar ima — to je besedo materino in ljubezen do domače slovenske zemlje. Med kmečkimi poslušalkami in poslušalci, ki jih je bilo nad 300, je bilo tudi nekaj še onih zaslepljenih, ki pošiljajo svoje otroke še v nemško šolo. Da bi že vendar skoro uvideli, da so na krivih potih! Z zborovanjem združena ljudska slavnost je nesla 200 kron dobička, ki se je odposlal družbi kot prva slovenjegraška pokroviteljstva. Novoizvoljen odbor nam je porok, da gremo po tej poti naprej, da ostane naša podružnica zelena veja naše obrambne družbe in da postane tudi duševno-prosvetno središče slovenjegraškega in okoliškega Slovencev.

Kameniti stebri iz starorimskih časov se nahajajo v veliki množini v Dravi. Ker je sedaj voda nizka, jih bodo nekaj dvignili. Pomagali bodo pijonirji.

Dr. Tuma prireja po goriški okoliš shode nedeljo za nedeljo. Na vseh teh shodih zabavlja, kar se da. Nič pametnega ne ve pripovedovati, ampak le udriha po osebah. Ljudje so ga že siti, zato pa ga hodi poslušati le malo število. V Solkanu hoče ustanoviti novo mizarstvo z drugo z. na. menom, da bi škodoval sedanjim, pri katerem ustanovitvi je bil tudi on! Menda pa mu ne sede nihče na limanice ter ne bo nihče podpiral dr. Tuma pri razdornem delu, ker bi se utegnil marsikdo zakopati v nepotrebnih dolgovih na ljubo vratolomnemu početju dr. Tume.

Goriški laški zagrizenci zametajo slovenščino, kjer le morejo; tako tudi pri trgovski in obrtni zbornici. Pri sedanjih volitvah so bila na znanila, izkaznice itd. vsa laška. Tako delajo še toliko laglje, ker jim vlada gre povsodi na roko proti Slovencev. Vlado komisar grof Attems v Gorici hodi z lahi korak za korakom. Pred tridesetimi leti je bilo bolje. Shranjena so naznanila iz one dobe, postavljena v slovenskem jeziku; takrat so dobili slovenski volilci v roke slovenske tiskovine pri volitvah, po tridesetih letih pa je vse laško. Lahi se borijo z vso silo za to, da bi obdržali trgovsko in obrtno zbornico v svojih rokah, ker voli dva deželna poslanc. Če bi prišli tu le ob enega, bi bilo konec laškega gospodarstva v dež. hiši.

Zveza narodnih društev na Goriškem šteje sedaj 95 društev. Pristopi, oziroma ustanovi se še lepo število društev.

V Gorici je umrl vpokojeni o. kr. davčni kontrolor Žiga Fur-

lani, ki je služboval na Kranjskem, predno je šel v pokoj, v Ilirski Bistrici.

V spanju je padel v Trstu 31-letni nosilec premoga Andrej Busanič, ko je spal na ladji, več metrov globoko in se tako hudo poškodoval, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Svarilo pred rensko deželno kreditno banko v Arnhemu o. R. Kakor se nam poroča, pristeti je rensko deželno kreditno banko v Arnhemu o. R. tistim podjetjem, ki se pečejo z izkupčevanjem srečk sumljive vrste in iščejo svojih žrtev tudi v monarhiji. Ljudstvo se svari vsake zveze z omenjeno banko.

Intervencije z rešilnim vozom. Od 1. januarja do 31. decembra 1908 je bilo 665 intervencij z rešilnim vozom. Vzrok intervencij so bile: težke telesne poškodbe v 94 slučajih, nalomljene noge ali roke v 66 slučajih, revmatizem v 35 slučajih, kap, mrtuod ali hibe v 14 slučajih, starost ali oslabelost v 28 slučajih, pljučnica v 32 slučajih, jetika v 18 slučajih, krvavenje v 17 slučajih, otrpnenje tilnika v 1 slučajih, urobol v 32 slučajih, poskušeni samomori v 15 slučajih. V 318 slučajih so bili prepeljani ljudje z mesta in z dežele, ki so imeli različne notranje bolezni bodisi v privatne hiše ali v javne zavode. Med prepeljanimi je bilo tudi 7 žrtev 20. septembra.

Znamenje časa. Tudi tatovom prede pozimi slaba. Vse jim pride prav. V Koslerjev hlev se je utihotal vagant Anton Poje in odnesel delavcu Jožetu Janežiču nove čevlje. B. l. je aretovan in sodišču izročen.

— Brezposelni hlapec Ivan Leskovec z Vrhnike se je ravnotako utihotal v hlev na Mesarski cesti je tam izpeljal hlapcu Jerneju Burkelcu črno obleko, potem pa neznanu kam pobegnil. — Policiji že tudi znani bivši čevljarski vajenec Karel Schwentner se je po Marjinem (trgu sprehal s prav lepim, zimskim kožuhastim suknjem. Ker je pa bilo tam službujočemu stražniku znano, da je mladi Schwentner pasiven, ga je odvedel na magistrat, kjer se je pozneje konstatiralo, da je bil 80 K vredni suknjič lasti tvrde Bernatovič, pri kateri se fant ni prav nič pogajal za ceno, marveč ga je kar snel nekega dne izpred vrat (ozirajoč se na inserat: pod lastno znizano ceno Op. stavca) in odšel. Suknjič je bil oddan g. Bernatoviču, Schwentner pa sodišču.

— Tudi Madžarja, brezposelnega l. 1868. v Esanasu rojenega natakarka Istvana Farkasza je zima prignala v Ljubljano. Vtaboril se je v Kolodvorskih ulicah, kjer se je seznanil s 50letnim tesarjem Ivanom Bradačem iz Toporičiča na Hrvaškem. Istvana je tako razveselilo, da je prišel skupaj z možem iz krone sv. Štefana, da sta začela oba veselih obrazov prazniti čaše. Naposled sta šla še v neko kavarno, kjer je Oger Hrvata prav po svoji šegi pogostil. Med tem, ko se je Bradač zadovoljno gugal pri čaši kave, mu je Farkasz pridno preiskoval žepa in mu izpeljal 36 K denarja. To je k sreči zapazil natakark in poklical stražnika, da je prijaznega Madžarja aretiral. Zunaj se je vrgel na tla in vpil v nemščini: „Ni je zemeljske moči, ki bi me spravila od tu!“ No, moč nadnaravne Hermandide je bila taka, da je vzela Istvana v svoje okrilje, potem ga pa prepustila zemljanom, o. kr. sodnikom.

Kandelaber podrli. Ko je snoči peljal s kolodvora poštni voz, je pred Fröhlichovo hišo zdrčal v kandelaber električne svetilke s tako močjo, da ga je prelomil in s tem prizadel mestni občini do 300 kron škode.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 33 Slovencev in 121 Hrvatov. 20 sekačev je šlo iz Ajdovščine v Stražo.

Izgubila je posestnikova žena Franciška Klančarjeva bankovec za 10 K.

Zaklalo se je v mestni klavnici ljubljanski od 20. decembra do včetrši 27. decembra 63 volov, 5 krav, 3 bik, 298 prašičev, 130 telet, 11 kostrunov in kozlov, zaklane živine se je vpe-ljalo 15 prašičev, 60 telet, in 503 kg mesa.

Narodna delavska organizacija. Dela iščejo: 1 mizar, 1 uradniško usposobljen mladenič 4. gimnazije, 1 strojnik z izvrstnimi sprečevali ter več drugih moči, težakov, slug itd. Delo dobi: 1 sedlar, 2 polniki steklenio. Vpraša se: „Narodna delavska organizacija“. Šelenburgove ulice 6, I.

Uradne vesti. Iz političnega okraja Črnomelj je zaradi obstoječe svinjske kuge prepovedano uvažati prašiče na Hrvaško Slavansko. — Pri okrajnem sodišču v Ložu ali pri kakem drugem sodišču je oddati mesto uradnega sluga. Prošnje je vlagati pri predsedstvu dež. sodišča v Ljubljani do 9. februarja 1909. — Pri dež. kot trgovcem sodišču v Ljubljani se je vpisala v sdržni register firma „Vinorejska zadruga na Vrhopolju pri Vipavi. Zadruga je član „Zveze slov.

sadrag v Ljubljani“. Člani načelstva so trgovci Alojzij Lavrenčič, pos. Ivan Vređič, pos. Ivan Petrovčič, pos. Matevž Kobal, nadučitelj Franc Punčuh, pos. Ivan Premru in zasebnik Anton Lozej.

Drobne novice.

— **Raziskovalec Sven Hedin.** Znani raziskovalec Sven Hedin, ki je od l. 1905 potoval po Tibetu v srednji Aziji, je včeraj dospel v Petrograd. Sven Hedin je odkril v Tibetu bogate zlate rudokope.

— **Nesreča v premogokopu.** V premogokopu Zeigler pri Illinoisu v Severni Ameriki so eksplozirali plini. Ubilih je bilo 25 delavcev.

— **Veliki mojster prostozidarske lože umrl.** V Pešti je umrl bivši državni tajnik pl. Ivannovic, veliki mojster prostozidarske lože ogrske. Ivannovic se je udeležil madžarske vstaje l. 1848. po bitki v Vilagošu je begal v Turčijo. Ko se je vrnil, je bil postavljen pred sodišče in obsojen v 5letno ječo, ki jo je tudi prestal. Državni tajnik je bil od l. 1866. do 1871. v kabinetu Andrassy.

Književnost.

— „**Mala knjižnica**“ je naslov zbirke brošur, ki naj hrvatskemu ljudstvu raztolmači najvažnejše državne in javne uredbe ter zakone. Prvi snopič obsega temeljito razpravo o državi. Pojasnjeno je, kako se je razvil ljudski rod, ko so nastali stanovi in države, kako so urejene in upravljane in kar sploh sem spada. Vsaki zvezek „Male knjižnice“ obsega 22 strani. Izhajala bo mesečno. Vsaki zvezek velja 30 v, vseh 12 zvezkov pa 2 K. Naročila je poslata na izdajatelja dr. Gjuro Basarič k a v Zagrebu Josipovac št. 11.

Telefonska in brzojavna poročila.

Stesselj in Nebogator prosita pomoščenja.

Petrograd, 12. januarja. General Stesselj in admiral Nebogator, ki sta zaprta v trdnjavi v Petropavlovsku, sta povodom novega leta, ki so na Ruskem po starem koledarju pričnaja 13. t. m., poslala prošnjo carju Nikolaju, naj jih pomilosti. V vladnih krogih sodijo, da bo car ugodil tej prošnji.

Srbski poslanci — »veleizdajniki«.

Budimpešta, 12. januarja. Včeraj je dobilo predsedstvo poslanske zbornice dopis zagrebskega državnega pravdnštva, v katerem se zahteva, da zbornica izroči sodišču hrvatske delegate Srbe Pribičevića, Budisavljevića in Banjanina radi hudo-delstva »veleizdaje«.

Sporazum med Avstro-Ogrsko in Turčijo.

Dunaj, 12. januarja. Danes ob 1. popoldne se je razglasila ta-le uradna vest: Veliki vezir je danes obvestil avstro-ogrškega veleposlanika mejnega grofa Pallavicinija, da se je ministrski svet posvetoval o propozicijah avstro-ogrške vlade in jih v celoti sprejel.

Dunaj, 12. januarja. Na borzi je ob 2. popoldne vladni zastopnik razglasil vest, da je veleposlanik v Carigradu marki Pallavicini obvestil vlado, da je turški ministrski svet sprejel vse avstro-ogrške propozicije. Na to vest so znatno poskočili kurzi.

Avstro-ogrski poslanik na Japon-skem.

Dunaj, 12. januarja. Uradni list »Wiener Zeitung« prijavlja imenovanje bivšega ministra barona Calla za avstro-ogrškega veleposlanika v Tokiju. Call bo Avstro-Ogrsko zastopal tudi na siamskem dvoru.

Minister dr. Začek v Pragi.

Praga, 12. januarja. Češki minister - rojak pride semkaj, da se informira o jezikovnem vprašanju. Češki narodni svet mu izroči posebno spomenico, nanašajočo se na jezikovno vprašanje.

Za narodni sporazum na Ogrskem.

Budimpešta, 12. januarja. Predsednik poslanske zbornice Justh je imel v klubu neodvisne stranke govor, v katerem je naglašal, da se bo z vso vnemo boril: 1. za samostojno madžarsko banko; 2. za vedbo splošne in enake volilne pravice in 3. za sporazum z nemadžarskimi narodi.

Zarota proti carski rodbini.

Petrograd, 12. januarja. Policija je izvršila več hišnih preiskav. V stanovanju dijakov Železnega in Neumanna so našli 100 kilogramov dinamita in več kompromitiranih spisov. Policija je aretirala več oseb.

Petrograd, 12. januarja. V Carskem selu so aretirali več sumljivih oseb. Govori se, da je prišla policija na sled obsežni zaroti proti življenju carske obitelji.

Poslano.*

Tisti kdor je v „Gottscheer Nach-
richten“ z dne 10. januarja št. 2
pisal, „da meni tukajšnji Nemci dolgu-
jejo 300.000 gld. in ako mi jih takoj
ne izplačajo, da bodo plesali kakor
bodem jaz živjegal, sicer da jih takoj
iz posestva spravim“, naj objavi v
časopisu, komu sem jaz o tem go-
voril, da s človekom, ki tako nesramno
laže, jaz sam obračunam.

Pri meni ni nikoli kdo drugi kakor
dolžnik sam osebno zvedel, koliko
dolguje, ne pa da bi jaz na veliki
zvon obešal svoje trgovske tajnosti.

Res je, da sem v tukajšnjem
kraju že več ljudi spravil iz zadreg
(in jih še bom) brez razlike ali je bil
Nemec ali Slovenec, mislim da več
kakor ti ubogi bahadri, ki vpijejo:
pomoc je tukaj, denarja dovolj, da
plačate Kajfža. Vprašam, kje je ta
bahadri, ki s tolikim ovenkom razpolaga
(a mislim da v žepu pa strah), tudi
jaz bi posetil tega Rothschilda.

Škandalov mnogo vem, kako so
sobrate puščali na cedilo, bilo bi
večkrat hudih posledic, da jih nisem
rešil jaz — in to naj mi bo sedaj
plačilo?!

Jaz sem le toliko prepričan, da
ako bi danes hoteli vsi Slovenci iz
Kočevja, obesijo se nam za frak vsi
Kočevjarji; veriga bi bila dolga do
Ljubljane, s silo bi nas vleкли nazaj,
ker umevno je, da brez nas živeti ne
morejo.

Postal sem radi vaših vsakdanjih
notic tako svetovno znan, da mi sedaj
hodijo naročila celo iz Amerike; —
hvala vam za reklamo!

Seveda je ta ostudni in lažnjivi
list, ki ga pišejo samo brezverci, re-
negati in kake mestne zgage že skoraj
vsako najboljše družino v Kočevju
napadel. Ker pa je že vse mesto
obšel in nikjer nič opravil, ustavil se
je na koncu mesta pri meni, ali upam,
da najin račun bo ta, da njemu bo
zadonelo memento v Kočevju in jaz
pa ostanem le Kajfž.

V Kočevju, 10. jan. 1909.

A. KAJFEŽ.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo
odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca grudna 1908 l. i. s. I. Prispevki nabiral-
nikov: I. Komljanec, Ptuj i. s. Narodni
dom 1734 K, R. Havelka 1082 K,
Brenčič-Zupančič 875 K, Muršič 750 K,
skupaj 4441 K, rest. Auer, Ljubljana
22 K, gost. Tratnik, Ljubljana 2479 K,
Franc Gora, Velika Loka 5 K, L. Reš,
Hrastnik 24 K, Fr. Mayer, Maribor i. s.
Nar. dom 9 K, pri Pošti 8 K, pri Ra-
pocu 3 K, skupaj 20 K, podr. Vič i. s.
Marinko 630 K, Rovšek 270 K, Piraat
90 h, Vrtačnik 40 h, „Pod skalco“ 90 h,
skupaj 1120 K, gost. Prijatelj, Tržišče
1180 K, Fr. Konšek, Trojana 9 K, gost.
Gregorič, Krško 736 K, A. Mozetič Sol-
kan 492 K, V. Dolenc, Vrhnika 704 K,
gost. Zabukovec, Ljubljana 1130 K, M.
Obran, Brezno 1280 K, J. Slapar, Brdo
pri Smrkolu 654 K, Jos. Košar, Rajhen-
burg 39 K, Spreicer, Crn melj 13 K,
Fr. Rus, Hrib 7537 K, I. Lenasi, Lo-
gateg 10 K, J. Naglav Trbovlje i. s. Go-
ropošek 1080 K, Počivalnik 6 K, pri
Spancu 630 K, trg. Krammer 344 K,
skupaj 2654 K, podr. Mokronog i. s.
Mevželj 374 K, I. Deu 574 K, A.
Bule 522 K, Marija Šatelj 267 K,
Majcen 672 K, skupaj 2409 K, Fran
Benkovič, Blagovica 1246 K, V. Sfilj,
Dobrova 14 K, J. Jak, Dunaj 150 K, A.
Klemenčič, Dol. Trebuša 8 K, L. Pintar,
Hrastnik 4 K, gost. „Stara pošta“, Med-
vode 1160 K, A. Križaj, Orehek, 356 K,
Jos. Mešiček, Sevnica 6170 K, K. Flo-
rijan, Kranj 9 K, A. Vodnik, Šiška 1107
kron, Olga Velarič 274 K, V. Berce Št.
Janž, i. s. V. Prijatelj 1210 K, M. Maj-
cen 560 K, I. Repovž 450 K, skupaj
2220 K, Milena Erhotič, Celje 4 K, J.
Klinar, Jesenice 7 K, gost. M. Turnerja,
Fram, 35 K, omizje pri „Roži“ Ljubljana,
200 K, S. Gregoričeva čitalnica, Ljub-
ljana 182 K, Neža Blaž, Ljubljana 907
kron, Stofla, Sežana 10 K, gost. Baraga,
Postojna 3144 K, M. Oblak, Radeče 8 K,
gost. Mavčič, Habrerič 2440 K, gost.
pri „Orlu“, Gorica 1050 K, gost. pri
Gorjancu, Gorica 420 K, gost. pri „Pe-
telinčcu“, Gorica 13 K, gost. Keršič,
Šiška 1007 K, Iv. Majaron, Borovnica
10 K, Mimi Kregar, Pristava 140 K,
rest. Zajc, Šiška 857 K, hotel Ribnik,
Postojna 30 K, Janko Rahne Brdo, iz
nab. v Prevojah 1526 K, čit. Slovenji-
grader 6 K, podr. Turjak i. s. pri
„Prajaru“ 13 K, pri Žužku 511 K,
skupaj 1811 K, gost. Majer, Kranj
1310 K, R. Vižintini, Renče i. s. „Svo-
boda“ 4 K, pri A. Kebotu 10 K, skupaj
14 K, Boštjan Zablanc, Glinje 20 K, Iv.
Müller, Zagorje 7 K, kavarina Karlin,
Škofja Loka 22 K, „Šipka pas“, Škofja
Loka 10 K, podr. Ljutomer i. s. pri
Vaupotiču 320 K, pri Sršenu 190 K,
skupaj 510 K, Jos. Preva, Logatec i. s.
pri Ribarju 14 K, pri Ferjančiču 715 K,
skupaj 2115 K, gost. Ravnikar, Ljub-
ljana 10 K, gost. „Zlata riba“, Ljubljana
1355 K, gost. pri Figovu, Ljubljana

530 K, rest. Nar. dom, Ljubljana 586 K,
K. Kanalc, Prestranek 482 K, gost. Li-
cen, Rihenberg 450 K, I. Činkole, Ljub-
ljana, 1840 K, I. Komat, Trbovlje 281
kron, Fr. Pungčar, Trbovlje 369 K,
Roza Počivalnik, Ljubljana 15 K, gost.
pri Lipi, Ljubljana 893 K, trafika Če-
šarek, Ljubljana 356 K, Pavla Mrak,
Ljubljana 192 K, družbina pisarna 470
kron, Olga Frandolič, Kobarič 2319 K,
A. Pavlin, Podbrezje 54 K, J. Gervas,
Hotederšica 590 K, J. Vidovič, Moškanjci
10 K, Fr. Majer, Maribor i. s. Nar. dom
27 K, „Pri pošti“ 4 K, pri Repovcu
460 K, skupaj 3560 K, gostilna pod
„Skalco“, Ljubljana (Mestni trg) 12 K,
Engelbert Skušek, Ljubljana 723 K, trgo-
vina Igljič, Ljubljana 720 K, sam dodal
10 K, skupaj 1720 K, gost. pri Ameri-
kancu, Ljubljana 10 K, hotel Ilirija, Ljub-
ljana 16 K, gost. Trpinc, Ljubljana 11 K,
Fl. Zorko, Družinska vas 143 K, gost.
Fleischman, Metlika 1530 K, Simon
Hrast, Livk 501 K, A. Stepec, Črnomelj
1694 K, V. Kolenc, Čemšenik 550 K,
I. Wiedenik, Metlika 1305 gost. Straj-
zelj, Ljubljana 526 K, I. Zupančič, Ud-
mat 8 K, pri Čezmaku, Ljubljana 313 K,
Izidor Koch, Čezsoča 711 K, Karel
Žener, Krško 1040 K, Anton Urbančič,
Čatež 640 K, Fr. Mravljak, Vuhred
i. s. pri Paherniku 25 K, v trgovini
Kocbeka 2533 K, skupaj 4833 K, pri
„Zlatem sodčku“, Ljubljana 16 K, I. Čad,
„pod Rožnikom“ 9 K, Mrakovo omizje
pri „Novem svetu“, Ljubljana 50 K, slov.
rodoljubi, Ljubljana 370 K, trgovina
Stupica, Ljubljana 2581 K, gost. „Zelen
hrib“, Ljubljana 336 K, Planinski Janez,
Ljubljana 463 K, češka budjeviška piv-
nica, Ljubljana 1288 K, Florijan Čehovin,
Branica 650 K, Jos. Berce, Čepovan i. s.
Ant. Kofol 430 K, Peter Savli 555 K,
skupaj 985 K, I. Žagar, Kropa 1188 K,
Minka Korencan, Vrhnika 10 K, Fran
Droče, Laški trg 14 K, Jelica Gartner,
Planina 620 K, Marija Somrak, Velike
Lašče i. s. M. Hočevnar 1352 K, Pucelj
1280 K, I. Hočevnar (pod) 518 K, I.
Hočevnar (l.) 914 K, U. Somrak 1266 K,
St. Podboj 414 K, Žužek 521 K, Ka-
stelic 170 K, Kline 254 K, Grudn
6 K, Dolšak 846 K, skupaj 8135 K,
E. Babnič, Slivje 780 K, Fr. Faganeli,
Vrtojba 10 K, Iv. Črne, Vrtojba 420 K,
podr. Posavje i. s. Jos. Cunder 444 K,
Fr. Babnik 183 K, I. Semrajc 617 K,
skupaj 1244 K, urar Krapež, Ljubljana
2224 K, gost. Bergant, Ljubljana 14 K,
trafika Svetličič, Ljubljana 3 K, Iv. Vr-
hovnik, Ljubljana 570 K, I. Zorman,
Šiška 2 K, rest. Auer, Ljubljana 3320 K,
kavarna Leon, Ljubljana 610 K, podr.
Turjak i. s. na pošti 108 K, pri Pete-
linu 464 K, skupaj 572 K, Mici Rus,
Grosuplje 240 K, Simon Drešček, Koba-
rid 1015 K, Jos. Gorup, Polensak, 850
kron, m. podr. Idrja i. s. I. Gruden 8 K,
pl. Premerstein 10 K, Kobal 890 K,
„Črni orol“ 280 K, Šmeil 464 K, Se-
ljak 120 K, skupaj 3554 K, C. Jezov-
nik, Velenje 5 K, Fr. Strava, Podbrdo
1429 K, kavarna Austrija, Ljubljana
1710 K, hotel „Pošta“ Bovec 15 K,
I. Gostinčar, Št. Peter (Štajersko) 4848 K,
in 9 K, skupaj 5748 K, podr. Vransko
in s. Koičig 3 K, Košenina 8 K, skupaj
11 K, moš. podr. Kranj, i. s. Bekscl
1620 K, pri kolodvoru 14 K 20 h,
kavarna Jager 14 K 14 h, M. Majer
1345 K, „Stara pošta“ 1205 K, pri
Joštarju 851 K, pri Jerebu 637 K,
Knecl 573 K, Pogačnik 5 K, pri Je-
lenu 442 K, M. Rant 430 K, „Nova
pošta“ 380 K, skupaj 10817 K, Zdenko
Novak, Zalog 4 K, A. Domicelj, Rakek
14 K, L. Bučar, Kostanjevica 15 K, Olga
Prinčičova, Vipolže 1315 K, Antoa Draš-
ler, B. rovnica 2518 K, Filip Črne, To-
maj i. s. gost. Vidmar, Dutovlje 450 K,
Šmerlj Tomaj 2 K, skupaj 650 K, žen.
podr. Ribnica, i. s. pri Podboju 13 K,
pri Arkotu 4 K, v čitalnici 2 K, neime-
novan 1 K, skupaj 20 K, A. Durjov, Ma-
tenjavas 360 K, I. Recelj, Št. Jernej
410 K, M. Lampe, Črni vrh 252 K, gost.
Toman, Moravče 448 K, gost. pri Rantu,
Moravče 84 h, I. Majaron, Borovnica
480 K, Tomaž Mikl, Šmarjeta 330 K,
J. sip Skubič, Črnomelj 320 K, Spreicer,
Črnomelj 14 K, Ant. Klemenčič, Dol.
Trebuša 440 K, dr. Tičar, Kranjskagora,
i. s. hotel Razor 480 K, gost. Slavce
970 K hotel Mangart 7 K, gost. Petrič
490 K, gost. Kavalar 220 K skupaj
2860 K, Iv. Pogorelec, Sodražica i. s.
Fajdiga 25 K, Lavrenčič 240 K, Mikolič
2 K, Krže 2 K, Štrbenk 280 K, Drobnič
250 K, Čampa 250 K, Lovšin 140 K,
Bartol 150 K, Pakiz 1150 K, Šega
220 K, skupaj 5580 K, M. Mahorčič,
Komen i. s. Kovačič 1069 K, Komelj
340 K, A. Reber 3 K, Nemec 8 K,
Bandelj 8 K, Della Schiave 404 K,
Cance 3 K, Caharija 2 K, skupaj 4213 K,
m. podr. Kamnik i. s. Peter 2090 K,
Debevec 1912 K, Trpinc 1120 K, Kenda
630 K, Mibl 150 K, skupaj 5902 K,
moš. podr. Ajdovščina i. s. hotel Šapla
970 K, št. 34 ... 940 K, Repič 10 K,
J. Murc 270 K, Kovač 1155 K, M.
Stekar 170 K, St. Stekar 365 K, Lokar
8 K, skupaj 5670 K, podr. Ljutomer
i. s. Rajh 557 K, Cven 424 K, skupa:
981 K, Anton Kovačič, Sv. Vid pri
Ptuj 10 K, in Jož. Rižnar, Javornik
4 K, skupaj 14 K, S. Praznik, Trebnje
i. s. A. Pavlin 680 K, A. Slajpah 552 K,
skupaj 1232 K, R. Sturm, Polzela 24 K,
podr. Vipava i. s. hotel v Vipavi 6295 K,
Hrovatin 3281 K, Perhavec 2855 K,
(Dalje prihodnjic.)

Zahvala.

Odbor akadem. lerij društva
„Save“ si usvoja iskreno najpri-
nejšo zahvalo pokroviteljicam
„Savanskega plesa“ za njih na-
klonjenost in požrtvovalnost. Te plem-
enite narodne dame so gospe: Roza
dr. Bleiweisova pl. Trsteniška, Jelka
dr. Bretlova, Karla inž. Čuhova, Ma-
rija Česnik, Julija dr. Ferjančičeva,
Berta dr. Hribarjeva, Lina dr. Hudnik-
ova, Ana notar Hudovernikova, Jo-
žica dr. Hočevarjeva, Anka Janušič
roj. pl. Šipuš Sisačka, Minka Jelačin,
Fina dr. Jenkova, Terezina dr. Jen-
kova, Marija dr. Jeričeva, Antonija
Kandare, Ana dr. Kavčičeva, Lea
Knez, Marija dr. Kokaljjeva, dr. Kraut-
ova, Marija dr. Kušarjeva, Terezina
Lenče, Ana Lenardič, Ana Lapajne,
Luiza Levstikova roj. pl. Šipuš Sisač-
ka, Jos. prof. Mačerjeva, Ferdinanda
dr. Majaronova, Marija Majdičeva,
Antonija Mally Pavla dr. Murnikova,
dr. Müllerjeva, Marija stavb. svetn.
Pavlinova, Marija prof. Pintarjeva,
Marija dr. Pirčeva, Moji Pirčeva,
Hedvika notar Plantanova, Ema notar
Pleivweisova, Ana Prosenec, Roza Roh-
mann, Mila dr. Rudeževa, Hela Rus-
ova, Karolina inž. Sbrizaja, Adelajda
Skaberne, Leonija dr. Souvanova,
Minka Šarabon, Leopoldina Šavnik,
Vera dr. Šlajmarjeva, Ana dr. Švig-
ljeva, Franja dr. Tavčarjeva, Berta
dr. Trillerjeva, Ernestina dr. Vindi-
čarjeva, Albina nasvetn. Višnikarjeva,
Fina dr. Volčičeva, Marija dr. Vrtač-
nikova, Marija dr. Zupančičeva.

Za odbor:

Ivan Tavčar t. č. tajnik. Anton Thaler t. č. predsednik.

Zahvala.

„Odbor akad. ler. društva
„Save“ se nadalje najtopleje zahvalju-
je slavnomu občinstvu za naklonje-
nost, ki jo je izkazalo s svojim po-
setom, istotako deputaciji akad. fer.
društva „Balkan“, ki se je udeležila
Savanskega plesa v kulerju Zahvaljuje
se tudi firmi I. Naglas za okusno
dekoracijo in ženskemu telovadnemu
društvu v Ljubljani za prijaznost.

Za odbor:

Anton Thaler, t. č. predsednik. Ivan Tavčar, t. č. tajnik.

Zahvala.

Gospod Joško Žarnik, ustanovni član
„Sokola“ v Domžalah, naklonil je našemu
društvu zopet znaten dar v znesku 60 K
Želeč, da požrtvovalni rodoljub najde obilo
posnemalcev, se mu najiskrenee zahvaljuje
odbor.

Hennebergova svila

samo direktno! — črna, bela in barvana,
od 1 K 35 h meter naprej za bluze in
obleke. Franko in že ocarinjeno se
pošlje na dom. Bogata izbira vzorcev se
pošlje s prvo pošto. Tovarna za svilu
Henneberg, Zürich. 1131—1

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 12. januarja 1909.

Pšenica za april 1909. za 50 kg K 12.78
Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1.86
Rž za april za 50 kg K 10.18
Koruza za maj za 50 kg K 7.31
Oves za april za 50 kg K 8.63

Effektiv.
b vin ceneje.

Meteorološko poročilo.

Vitno nad morjem 806. Srednji srčni tlak 867

Januar	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
11.	9. zv.	736.8	—85 sl. szahod		jasno
12.	7. zv.	734.6	—115 brezvetr.		megla
	2. pop.	733.0	—49 sr. ssvzh.		oblačno

Srednja včerašnja temperatura — 55,
norm. — 26 Padavina v 24 urah 0.0 mm

Ivana Lavrenčiča
deželnega poslanca, gostilničarja in posestnika

ki je danes ob polu 8. zjutraj po kratki, mučni bolezni, pre-
viden s svetimi zakramenti za umirajoče v 47. letu starosti
mirno izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši dne 13. t. m. ob 10.
dopoldne na tukajšnje župniško pokopališče.

Vrhpolje pri Vipavi, 11. januarja 1909.

Globoko žalujoča rodbina Lavrenčičeva.

Potrjim srcem javljamo prijateljem
in znancem pretržno vest, da je Bog
poklical v boljše življenje našo ljub-
ljeno hčerko, oziroma sestro

Marijo Bežek

učit. kand datinjo III. letn.

danes zjutraj ob 5. uri prevideno s
sv. zakramenti v 18. letu njene sta-
rosti.

Pogreb predrage rajnice se bo
vršil jutri pop. ob 4. uri iz hiše za-
losti št. 38, Via di Strazig

Sv. maše zadušnice se bodo brale
v župni cerkvi sv. Vida. 234

V Gorici, 11. januarja 1909.

Viktor Bežek, c. kr. ravnatelj učiteljske, oče — Hedvika Bežek, mati. — Milena Bežek, sestra. — Josip Bežek, brat

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob nenavadni
smrti našega ljubljena

Antona Gorjana

učenca tretjega razreda

kakorkoli izkazovali sočutje in nam
lajšali boleč, vsem darovalcem ven-
cem v vsem udeležnikom pogreba
izrekamo najiskreneejo zahvalo.

Zlasti se pa še posebej zahvalju-
jemo blag. gospodu zdravniku dr.
Fridrichu za veliko njegovo po-
žrtvovalnost in naklonjenost.

V Ljubljani, 12. januarja 1909.

Žalujoči starši.

Zahvala.

Za vse izraženo srčno sočutje
povodom bolezni in smrti naše pre-
ljube soproge, gospe

Frančiške Pavline Lešnik

roj. Batestin

kakor tudi za častno spremstvo k
zadnjemu počitku izrekamo tem
potom vsem sorodnikom prijateljem,
znancem in udeležnikom sploh našo
iskreno zahvalo.

V Ilirski Bistrici, 12. jan. 1909.

Žalujoči ostali.

Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih,
približno od 600, 700, 1500 do 2000 l
proda po nizki ceni 218—1

FRAN CASCIO

Šelenburgove ulice št. 6.

Stavbišče

obstoječe iz gozda, njiv in travnikov,
s hišo in gospodarskim poslopjem,
pripravno za celjskega voznika, ..

se prodaja.

Več pove Fran Petschuch v
Celju. 225—1

Slamnikarice

ki bi šivale slamnike, sprejme firma
St. Bartol, Praga II, Prikopy 6.
Potnina po dogovoru se povrne. 222

Išče se prijazno

stanovanje

za mirno stranko brez otrok, obsto-
ječe iz treh večjih sob in pritlikli-
nami za februarjev oziroma majev
termin. 151—3

Ponudbe na upravnništvo „Slov.
Naroda“ pod „Prijazno stanova-je“.

Carmelo Manaó

Trst-Ljubljana

.. priporoča svojo veliko zalogo ..

južnega sadja in zelenjave

na drobno in debejo. 231—1

Preprodajalcem znaten popust Vnanja na-
ročila točno in kulantno. Cene konkurenčne.

Oznanilo.

Zaradi bolezni svoje žene oddajam
svojo dobro vpeljano trgovino z me-
šanin blagom pod zelo ugodnimi
pogoji takoj za več let v najem.

Ponudbe in pogoje sprejema Ig-
nac Morić, Joseice, Gorenjsko. 221 1

V najem se da za 1. maj

stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo, 2 skladišči,
hlev (prostora za 5 parov konj) ter
velik vrt. 221—1

Vpraša naj se pri hišnici v Me-
telkovih ulicah št. 27 v Ljubljani.

Prednosti

Santa Elena jamajskega

Finlost

nežen vonj

Izborna kakovost.

4642—7

Dve mirni stranki brez otrok iščeti
vsaka eno 190—2

stanovanje

s po tremi sobami in pritliklinami ter
jedno kopalno sobo, najraje prvo
nadstropje.

Ponudbe z cenami pod „dve
stranki“ do 3. svečana na uprav-
ništvo „Slovenskega Naroda“. 213—1

Istrsko vino

teran

hektoliter 20 K

za slov. gostilničarje in trgovce.

Naročbe pod „Istra“ na uprav.
„Slov. Naroda“. 213—1

Damske jopice iz kožuhovine

in s kožuhovino podložene

70% ceneje. 233 1

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Prestopilno gasilno društvo v Idriji

napravi

v nedeljo, 31. januarja

plesni venček

v pivarni „pri črnem orlu“

Ustanovljena
leta 1954.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
št. 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izbrano

G. AUER^{jevih} dedičev

Ljubljana Wolfove ulice št. 12 Ljubljana

marčno pivo
v sodcih in steklenicah.

Hiša
z dobro idočo go-
stilno in koncesijo
se pod jako ugodnimi
pogoji proda v Go-
rici blizu državnega
kolodvora.

Poizve se v upravnistvu „Slov.
Naroda“.

Učenec

krepak, star 14—15 let, zmožen slov.
in nemškega jezika, se sprejme v
prodajalno delikates in špecerijskega
blaga. Prosto stanovanje, hrana in
obleka za dobo učenja.

Ponudbe na naslov: A. Bassan,
Ljubljana.

Močnega

**trgovskega
hlapca**

išče takoj

za trgovino mešanega blaga

Ivan Dekleva

173—3 trgovec, Kozina.

Gostilna

„Pri Bobenčku“ na Glincih

z novo urejenimi prostori, acetilensko
razsvetljavo in lepim vrtom s konce-
sijo vred se odda zaradi bolezni
tako ali pozneje v najem.

Istotam se odda tudi

prodajalnica, več stanovanj in delavnica.

Več se izve na Glincih št. 37
pri Ljubljani.

Prodaja se zaradi bolezni takoj lepa

monadstropna hiša

na Jesenicah Gorenjsko, 300 kora-
kov od kolodvora, na najlepšem pro-
storu tik drž. ceste, z 2 vrtoma pri hiši,
in z vsemi občinskimi pravicami. V hiši
je dobro idoča pekarna, prodajalna
delikates itd. in splošno tocenje
vina, piva in likerjev, z jako ugod-
nimi pogoji. Slovenski trgovec ali obr-
tnik, ki ga veseli gorenjska stran, naj
te prilikene zamudi, da ne pride v
nemške roke.

Pojasnila daje

Albin Hauptman na Jesenicah.

Širom znani ter jako dobro obiskovani

**hotel
pri „Zlatem levu“**

v Kanalu ob Bohinjski železnici

se odda

s 1. februarjem 1909 z vso opravo

na račun.

Pogoji ter promet se izve pri
lastniku A. Krizničju v Kanalu.

Prva in edina
slovenska modna trgovina
za gospode

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg 19,
se slavnemu občinstvu za nakup

zimskega blaga

najtopleje priporoča.

Zaloga velikanska!

Cene brez konkurence!

Proti žlezam, škrofljem

malokrvnosti, angli. bolezni, kožnim izpu-
ščajem, vratnim, pljučnim boleznim duš-
ljivemu in oslovskega kašlja, revmatizmu,
protinu, za ojačenje malokrvnih, slabotnih,
v razviku in pri učenju zaostalih otrok
priporočam zdravljenje z 3580 10

**Lahusen ribljim oljem
„Jodella“**

Najboljše, najuspešnejše, najprijetnejše
ribje olje. Se lahko zauživa in prenaša.
Najboljši čas za zdravljenje z njim od av-
gusta do maja. Kupujte samo originalni za-
vitke K 3-50 in 7-— s pat. varstvenim ime-
nom „Jodella“. Vse drugo zavrnite kot ne-
pristno.

Edini izdelovalec lekarnar **Viljem
Lahusen v Bremenu**. Vedno
sveže v vseh lekarnah v Ljubljani.

Gostilna

„pri Franceljnu“

Ljubljana, Tržaška cesta

priporoča cenj. občinstvu svoja
zajamčeno pristna vina po
teh-le cenah: 204 2

istrijanec . . . 1 36 h

črnina . . . „ 40 „

sromeljčan . . . „ 40 „

belo iz Brežic „ „ 40 „

Priznana dobra kuhinja.

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade.

C. kr. avstrijska vlada je v varnost avstrijskih zavarovancev priznala

K 33,743.421-70.

Izvod iz poročila glavne skupščine dne 17. maja 1906 v Londonu.

1. Splošni prejemki za l. 1905 K 32,677. 80-
2. Splošna aktiva dne 31. dec. 1905 „ 223,817 069-
3. Izplačane police „ 515,093-054-
4. Splošni presežek dne 31. dec. 1905 „ 7,223,290-—

Poraba presežka:

Dobiček zavarovancem K 5,295 843-
Dividende in obresti „ 726,575-
Nadaljna rezerva za eventualno znižanje obrestne
mere „ 1,200.872-
K 7,223.290-—

2883—5

Novi tarifi s ugodnimi kombinacijami (zavarovanje življenja pokojnine in otrok) oddaja zastoj in
poštne prosto.

**Generalno zastopstvo v Ljubljani, na Franc Jožefovi cesti št. 17 pri
GVIDONU ZESCHKO.**

Osebe, ki se hočejo poslužiti svojih dobrih zvez in ki so sposobne za nabiranje zavarovanj
mestu in na kmetih, se takoj nastavijo s stalno plačo in provizijo.

St. 12/pr.

194—2

Razpis službe.

Pri podpisnem mestnem magistratu je popolniti službo

pisarniškega pristava

s prejemki IX. činovnega razreda magistratnih uradnikov, to je letno plačo
2800 K, dejalnostno doklado 840 K, štirih v pokojnino vstevnih triletnic po
200 K in dveh tudi v pokojnino vračunljivih službenostarostnih doklad po
200 K; eventualno tudi službi X. in XI. činovnega razreda magistratnih
uradnikov.

Za podelitev razpisane službe merodajna so določila § 12. službene
pragmatike za mestne uradnike ljubljanske, ki slove:

»Za namestitve v pisarniški službi se od prosilca zahteva, da je z
dobrim uspehom dovršil nižjo gimnazijo, nižjo realko ali kak drug zavod iste
vrste, in pa, da si je splošno usposobljenost za ta poklic zadobil z večletno
prakso v kaki državni, deželni, občinski ali kak zasebni pomožni pisarni, in
da se o tem izkaže z ugodnimi izpričevanji.

Prednost se daje prosilcem, ki se izkažejo s srednješolskim zrelostnim
izpričevalom ali pa z zrelostnim izpričevalom kakega drugega zavoda iste vrste.

Prosilcem za gori navedene službe vložiti je pravilno opremljene
prošnje pri predsedstvu mestnega magistrata najkasneje

do 31. januarja 1909.

Zakasnele ali pomankljive prošnje se pri oddaji službe ne bodo
vpoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 8. januarja 1909.

G. kr. avstrijske

državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908 leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

Prilod iz Ljubljane juž. žel.

7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica,
1. ž., Žittrst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Po-
drožico, Celovec, Praga.

7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 predpoldno. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Praga.

11-38 predpoldno. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak,
(čez Podrožico) Celovec.

1-05 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldno. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak,
(čez Podrožico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico)
Celovec, Praga.

0-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž.
žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

8-05 popoldno. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

0-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik (Sve-
ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

6-56 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.

8-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

11-22 predpoldno. Osebn. vlak iz Praga,
Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico
in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.

2-32 popoldno. Osebn. vlak iz Kočevja,
Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

4-13 popoldno. Osebn. vlak iz Beljaka
juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez
Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž.
žel., Jesenice, Tržiča.

6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Praga, Celovca,
Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Po-
drožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel.,
Jesenice, Tržiča.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Ce-
lovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta
drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Prilod iz Ljubljane drž. kolodvor:

6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldno. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sve-
ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

(Odhodi in prilodi so označeni v srednji
evropejskem času.)

G. kr. razpisateljstvo državnih železnice v Trstu.

Trgovski sotrudnik

izurjen v trgovini z mešanim blagom,
zanesljiv in dober prodajalec, se
sprejme pri Antonu Zircu v Čr-
nomlju. — Ravnotam se sprejme
tudi

učenec.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Spiljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Del. glavnica K 3,000.000.

Stritarjeve ulice št. 2.

Rezervni fond K 300.000.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.